

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/II

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Duna j 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

VII. manjšinski kongres

Danes se sestane v Ženevi VII. manjšinski kongres, organiziran v okviru Zveze narodov. Kongresu bo predsedoval dosednji predsednik dr. Josip Wilfan; kot predstavnik naše narodne manjšine v Italiji se ga bo udeležil tudi dr. Engelbert Besednjak, predsednik društva manjšinskih časnika. Spritno težkih dni, ki jih preživlja del našega naroda pod fašističnim gospodstvom in glede na to, da bosta na kongresu zastopani nemška in madjarska manjšina v Jugoslaviji, bo naša javnost gotovo z veliko pozornostjo sledila razpravam v Ženevi.

Takojšnjih koristi od manjšinskih kongresov narodne manjšine ne pričakujejo, ker predstavljajo ti sestanki samo moralno silo. V dobi nadvlade materializma, zapostavljanja osebnega dostojanstva in pravice, ki pripadajo po naravnem pravu vsakemu zemljanu, v tem ozračju, nasičenem s strastmi skrajnih nacionalizmov, je borba za pravice narodnih manjšin, oprta samo na moralne sile, vprav obupna; danes klonejo države edino sili, materialni sili in pred zlatom. Ze na mirovnih konferencah so se nalogale obveznosti napram narodnim manjšinam v razmerju z močjo posameznih držav; velenile so jih naprtili šibkejšim državam, predvsem nasledstvenim, z grožnjo, da jih sicer ne priznajo, medtem ko so se jih same previdno otresele, sklicujoč se na svoje liberalne tradicije. Povojna leta so pokazala, da bi bile predvsem manjšine, ki so ostale v mejah velesil in živijo ob robu velikih narodov, najbolj potrebne manjšinske zaščite. Kaj je ostalo slovanski in nemški manjšini v Italiji od obljub, ki so jih dali najvišji predstavniki italijanskega naroda? In naša manjšina nima niti pravice, pritožiti se na Zvezo narodov, ker ni Italija na mirovni konferenci podpisala nikakih obveznosti napram njej. Ze pri kodifikaciji temeljnih pravic narodnih manjšin se je uzakonila razlika med velikimi in malimi državami, majhni narodi so bili prepuščeni dobri volji, reci asimilaciji velikih, in tako se je že spočetka prekršilo načelo naravnega prava, iz katerega izvirajo manjšinske pravice same.

Če kljub vsemu temu manjšinski kongresi v svetu uživajo tak sloves, je to dokaz, da je bilo treba mnogo vztrajnega dela, preden so dosegli to višino. Okoli 40 milijonov ljudi, ki žive kot narodne manjšine v raznih državah, pride po teh kongresih pred svetovno javnostjo do besede. Da države z narodnimi manjšinami pozorno sledijo razpravam na teh kongresih in da so občutljive za njihove resolucije, lahko sklepamo iz tega, da se nekatere države, ki nimajo čiste vesti, z vsemi silami upirajo pristopiti predstavnikov svojih manjšin h kongresom ali pa kratkoma ne dajo potnega lista njihovim zastopnikom. Na kongresu v Ženevi se bo letos prvič pojavil odposlanec madjarskih Slovkov, profesor Ljudevit Hrdličky, ki ga je poslala na kongres »Kulturna jednota Slovkov na Madjarskem«. Madjarom to ne bo dobro delo. Čeprav so se madjarski Slovaki že zdavnaj dobro organizirali v kulturnih društvih in s tem pokazali svojo samobitnost in voljo do lastnega narodnega življenja, se že pet let zama trudi za dovoljenje, da bi smeli poslati svoje odposlance na manjšinski kongres; Madjarom se je vselej posrečilo s spretnimi intrigami izpodkoptati tla Slovkov in danes se celo »Pragi Magyar Hirlap«, glasilo Madjarov na Slovaškem, drzne oporekati to pravico madjarskim Slovkom. Na letošnji kongres bi morali priti tudi predstavniki grške manjšine na Dodekanezu; vprašanje je, ali jih bo Italija pustila v Ženevo.

Na dnevnem redu ženevskega zasedanja so razprave o položaju evropskih narodnih manjšin, o zadovoljivi rešitvi manjšinskega vprašanja v Estoniji, ki je dala Nemcem popolno kulturno avtonomijo, ter končno o tesni zvezi manjšinskega problema z razorožitvijo. Med udeležnike kongresa bo razdeljena knjiga z naslovom »Poročilo o položaju evropskih narodnosti«, ki vsebuje podatke o 40 narodnih manjšinah, katere pripadajo 14 narodom in žive v 14 različnih državah. Na podlagi tega poročila se bo vršila razprava o splošnem položaju manjšin. Glede zadnje točke dnevnega reda bodo zborovalci dokazali, da ni manjšinsko vprašanje tako ozkega obsega, kakor trdijo to nekatere prizadete države, ki bi se tega problema rade odkrile s tem, da ga kratkoma zanikajo, temveč da je vprašanje, ki zadeva usodo 40 milijonov ljudi, ki žive razdeljeni v 20 različnih državah. Oboroževanje ogroža mir, toda prav tako so miru nevarne krivice, ki se gode tlačenim manjšinam, ker še poostrejuje napetost med sosednjimi narodi. Z vprašanjem razorožitve je treba rešiti tudi manjšinski problem.

»Česke Slovo« trdi, da so spočetka manjšinski kongresi plaval po ozračju zgolj teoretičnega razpravljanja, nadalje, da so bili v prvih treh letih predstavniki nemških in madjarskih manjšin v večini ter da so bile politične smernice te ustanove pristranske; šele v zadnjih letih so prišle do besede slovanske narodne manjšine. Ta očitek je padel večkrat tudi pri nas. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da nemške narodne manjšine številčno in po organizaciji prekašajo ostale in da so Nemci bili prvi, ki so uvideli važnost teh kongresov in manjšinskega vprašanja sploh ter se tudi niso ustrašili žrtv za njihovo organizacijo, medtem ko so druge države spale. Nemci pa niso pozabili, kako usodno je zanje med vojni učinkovalo geslo: »Enakopravnost in samoodločba narodov!«, ki so ga vrgli v svet zavezniki. Zgribili so takoj za manjšinski problem z vzklikom: »Pravice narodnim manjšinam!«, dobro vedoč, da s tem koristijo svojim rojakom, ki so ostali izven nemških državnih mej, in da na drugi strani pritegnejo nase 40 milijonov ljudi, ki so jih mirovne pogodbe odrezale od lastnih narodnih držav. Stresemann je vedel, kaj dela,

Anglija najela ogromno posojilo

5 milijard da Francija — 5 Amerika

Longon, 28. avg. Francija in Amerika sta zopet na tem, da intervenirata v svrhu vzdržanja angleškega šterlinga. 26. t. m. zvečer sta priletela v Pariz z največjo tajnostjo sir Friderik Ross in g. Siephman, eden izmed direktorjev Angleške banke. Istega večera sta bila oba sprejeta od finančnega ministra Flandina. Sir Ross je prinesel sporočilo angleškega finančnega ministra Snowdena francoskemu tovarišu. Angleška vlada želi, da bi ji Francija otvorila nov kredit, podoben kreditu 50 milijonov šterlingov, ki jih je Francoska banka dovolila pred enim mesecem in ki so v svrhu vzdržanja tečaja šterlinga skoro izčrpani. Višina tega posojila znaša, kakor se zanesljivo izve, 80 milijonov funtov šterlingov.

Obenem se je pa zvedelo, kakšen je prav za prav namen potovanja Montague Normana, ki se je nedavno odpeljal v Ameriko. Norman je obenem z Rossom in Siephmanom dobil instrukcije za pogajanja z ameriškim finančnim ministrom g. Mellonom, da naj bi se Amerika skupaj s Francijo udeležila omenjene kreditne operacije. Pogajanja so dospela že tako daleč, da se smatra podpis tozadevne pogodbe za gotovo dejstvo. Obenem se Francoska banka in Federalna banka v Newyorku pogajata glede tega, da bi prevzeli vsaka polovico posojila, ki se dovoli Angliji. Tudi to posojilo bo enako kakor prvo kratkoročno, ker se emisijske banke ne morejo vezati za daljšo dobo, nego za tri mesece.

Pogajanja zaključena

Pariz, 28. avg. tg. Kakor javlja uradni komunikacije francoskega finančnega ministristva, se je dosegel danes zvečer dogovor med zastopniki Francoske narodne banke in zastopniki angleškega finančnega ministristva in Angleške narodne ban-

ke, po katerem se dovoli Angleški narodni banki kredit 5 milijard frankov. Obrestna mera je določena na 4¼%. Pogodba se je takoj predložila francoskemu finančnemu ministru Flandinu in angleškemu finančnemu ministru Snowdenu, ki sta jo oba potrdila. O podrobnostih smo zvedeli nastopno: Celotna vsota posojila znaša 10 milijard frankov. Polovico bo dala Amerika, polovico Francija. Od francoskih 5 milijard bo dala Francoska narodna banka na razpolago samo polovico, 2 in pol milijardi, za drugo polovico pa se bodo izdala angleška nakazila za eno leto s 4¼% obrestmi. Stroške plasiranja posojila, ki se cenijo na okoli 2¼%, nosi angleška vlada. Boni se bodo glasili na francoske franke. Posojilo bo razgrnjeno najbrže prve dni prihodnjega tedna.

„Lojalna opozicija Nj. Veličanstva kralja“

London, 28. avg. Pismo, katerega je bil naslovlj MacDonaldu članom delavske stranke, ni imelo velikega učinka. Velika večina stranke bo izvajala proti takozvani nacionalni vladi energično opozicijo, dočim bo podpiralo vlado v parlamentu komaj kakih 40 laburistov. Zato se prevedejo 8. septembra v parlamentu burni prizori. Čeprav je MacDonaldu trdno sklenil, da bo brez ozira izvajal novo politiko, mu gotovo ne bo prijetno, utemeljevati svoj novi kurz pred svojimi bivšimi tovariši, ki mu bodo tem hujše oponirali, čim bolj so bili še do včeraj privezani nanj. Vendar se ne smejo od Angležev, ki se znajo obledati in imajo vedno pred očmi interes države, pričakovati takšni prizori, ki bi se v podobnem slučaju brez dvoma zgodili v francoskem ali v nemškem parlamentu. Skupna seja sveta strokovnih zvez, izvršilnega od-

bora stranke in parlamentarnega kluba laburistov je sklenila, da naj se klub v parlamentu formalno konstituira kot parlamentarna opozicija. Značilno pa je, da se noben govornik ni osebno obrnil proti MacDonaldu, iz česar se more sigurno sklepati, da bo opozicija laburistične stranke varovala običaje angleškega parlamentarizma, to je, da bo »lojalna opozicija Nj. Veličanstva kralja«.

Henderson - šef delavske stranke

London, 27. avg. tg. Danes so imeli konservativci, liberalci in socialni demokratje seje, katerih so se udeležili vsi poslanci in člani zgornje zbornice. Na seji konservativcev je Baldwin pojasnil vzroke, zakaj je vstopil v novo vlado, ki je nastala v hudi stiski in bo malo časa trajala. Stranka je soglasno odobrila postopanje svojega šefa. Na seji liberalcev je lord Reading objavil, da Lloyd George odobrava dosednji razvoj. Stranka mu je obljubila svojo podporo. Na seji socialnih demokratov pa so razpravljali o nasledniku MacDonalda kot šefa stranke ter je bil z veliko večino izvoljen za novega predsednika bivši znanji minister Arthur Henderson.

Snowden je truden

London, 28. avg. tg. Danes je podal finančni minister Snowden izjavo, da bo potem, ko izvrši svojo nalogo glede ureditve proračuna, prosil, da se odpusti kot finančni minister. Za to mesto se ne bo več potegoval.

Stimson zapuša Evropo

London, 28. avg. tg. Stimson je danes iz Londona odpotoval v Newyork.

Sv. oče napoveduje spravo

Novo določbe glede Katoliške akcije

Rim, 28. avg. tg. Papež je sprejel danes sto udeležencev liturgičnega kurza katoliških vseučilišč v Rimu in Milanu z rektorjema na čelu. Imel je nagovor, s katerim je očividno hotel pripravi javno mnenje na to, da se bo poravnal spor s fašizmom radi Katoliške akcije. Papež je namignil, da se bo izvršila poravnava z italijansko vlado najbrže na ta način, da se bodo spremenile določbe konkordata o udeleževanju Katoliške akcije. Sv. oče je naglasil, da lahko gledamo zaupno

v bodočnost v kateri bodo tudi sedanjí težki trenutki življenja koristili. Potrebna je bila pavza, ki pa je pripravljala uro Boga in izravnila novo pot. Četudi ta pot na kak način ne odgovarja prejšnji poti, so nas dogodki mnogo naučili za bodočnost. Važno je v glavnem to, da se ne stremi po nemogočem, temveč da se od dneva in od ure do ure stori vse, kar je mogoče. Šli bomo na novo pot, ki bo prišla, kadar in kakor bo Bog hotel.

Tovarna sardin pogorela

Veleugledno podjetje brača Mardešić postalo plen ognja

Split, 27. avg. ž. Danes okoli polnoči je zgorela v Kamiži na Visu znana tovarna sardin Brača Mardešić. Požar se je širil s strahovito naglico. Najprej se je vnela lesena konstrukcija tovarne, nato pa še olje. Vseled velikega vetra je bilo gašenje zelo otežkočeno in tovarna je izgledala v noči kot ogromna baklja. Šele zjutraj se je posrečilo gasilcem po napornem delu pogasiti požar, bilo pa je prepozno in ostalo je le še pogorišče. Vzrok požara ni znan. Škoda znaša 6 milijonov Din, tovarna pa je bila zavarovana le za 4 milijonov.

Mussolini zaključil zračne vaje

„Fašizem je na vse pripravljen“

Milan, 27. avg. tg. Po končanih zračnih manevrih nad Spezio je imel Mussolini nagovor, v katerem je proslavljaj ogromni porast italijanskega letalstva, ki ga je po vojni izvršil fašizem, ter je klical prebivalce v Speziji za pričo, da je italijansko letalstvo pripravljeno na vsak dogodek. Najvišji zakon zahteva, da je država pripravljena k obrambi domovine in revolucije, obenem pa se s tem preskrbuje prilika za delo narodu, iz katerega Mussolini sam izhaja in kateremu hoče ostati zvest vse svoje življenje. Edini cilj njegovega režima je blagostanje in moč naroda.

Likvidacija

agrarne reforme

Curib, 28. avg. tg. Švicarska zvezna vlada je predložila parlamentu v odobritev mednarodne pogodbe o ustanovitvi agrarnega fonda in specialnega fonda v Baslu. Agrarni fond znaša 219,5 milijonov zlatih kron in ima namen, prevzeti obveznosti Romunije, Českoslovaške in Jugoslavije nasproti madjarskim optantom. Specialni fond pa znaša 100 milijonov zlatih kron in bo reševal spore med madjarskimi državljani ter romunskimi, českoslovaškimi in jugoslovanskimi državljani v zadevah, ki niso v zvezi z agrarno reformo.

drugi pa so držali roke križem, ako niso celo udarili na drugo plat zvona. Čigava je torej krivda?

»Česke Slovo« pripominja, da se je pozneje z dotokom slovanskih narodnih manjšin paraliziral nemški vpliv na kongresih. Če pa se je Slovanom kdaj zgodila kaka krivica, je zdaj dana prilika, da se popravi. Položaj naše manjšine v Italiji, ki pri naša krivice, kakršnih gotovo še noben narod so-

ne. Leta 1927 so montirali v tovarno najmodernejše stroje. Tovarna je izdelovala najboljše vrste sardin in se je njen izdelek plasiral tudi na inozemskih trgih. Letna produkcija je znašala preko 20.000 zabojev. V tovarni je bilo zaposlenih 200 delavcev. Tovarna je imela svojo električno centralo. Škoda je tem večja, ker je tovarna pogorela v najvišjahejši sezoni in bodo trpeli razen lastnikov škodo tudi delavci in ribiči na srednjem Jadranu, ki so imeli lep zaslužek s prodajanjem sardin tovarni.

Nemško veleletalo za Italijo

Friedrichshafen, 27. avg. tg. Po nalogu italijanskega zrakoplovnega konzorcija Aero Italiano so Dornierjeve tovarne v Altenreinu izgotovile novo letalo »Do X 2«, ki je danes startalo v Spezio. Na krovu je bilo 18 mož posadke. Letalo ima 12 italijanskih Fiat motorjev. Truplo letala meri 40,05 metrov, krila imajo razpsetost 48 metrov v dolžino in 9,5 metrov širine. Nosilna ploskev obsega 490 kvadratnih metrov. Dornierjevo letalo je ob 13 gladko pristalo v Speziji.

Kralj Alfonz na Českoslovaškem

Marjanske Lazne, 28. avg. tg. Bivši španski kralj Alfonz je danes popoldne ob 5 z avtomobilom dospel na grad Königswart. Sprejel ga je knez Metternich.

Zaleski v Parizu

Pariz, 28. avgusta. AA. Po svojem prihodu v francosko prestolnico se je poljski minister za zunanje zadeve Zaleski napotil na Quai d'Orsay, kjer je imel dolgo konferenco z generalnim direktorjem francoskega ministristva za zunanje zadeve Berthelotom o rusko-poljskem incidentu glede predloga o paktu medsebojnega nenapadanja.

razmerno s svojo kulturo ni trpel, in zdaj v masi zapuša svojo zemljo pred tujcem, ni samo znan predstavnikom te manjšine, temveč tudi vplivnim inozemcem, ki igrajo na kongresih važno vlogo; saj so ga proučili na mestu. Znana jim je tudi usoda polagoma umirajoče Koroške, medtem ko dobro vedo, da je Jugoslavija dala svojim Nemcem vse pravice.

Odmevi portugalske revolucije

Madrid, 28. avg. tg. Danes popoldne kmalu po 16 je bil izvršen v Madridu bombni atentat na portugalsko poslanstvo. Dva mlada moška sta dalj časa sedela na klopi pred poslopjem, v katerem se v pritličju nahajajo prostori Mellon-Barreto. Poslanik, ki je sedel v sobi s svojo soprogo, je imel še pred eksplozijo bombe čas, da je zbežal v sosedno sobo. Pisarna je bila popolnoma porušena. Človeških žrtve ni bilo. Atentatorja sta zbežala in sta neznana. Domneva pa se, da sta izvršila atentat radi simpatij s portugalskimi revolucionarji.

Ogromen požar v Hankovu

Hankov, 28. avg. Dne 27. avgusta je izbruhnil požar v petrolejskih skladiščih Oil Texas Company. Ogenj je izbruhnil v laboratoriju direkcije in se je hitro razširil na skladišča in na rezervoare nafte. Ogenj je napravil škode za najmanj en milijon dolarjev. Eksplozija rezervoarjev je povzročila, da se je goreča nafta razlila po vodah Jangeckjanga in užgala nad stotino hiš in džunk, na katerih prebivajo ljudje, katerim je poplava uničila hiše, in pa bežen iz doline Jangeckjanga. Goreča nafta se razliva na kilometre daleč. V skladišču kompanije so eksplodirali sodi in jih je zračni pritisk odnesel 70 metrov daleč. Vročina je tako velika, da se gorečim skladiščem sploh ni mogoče približati. Požar traja dalje.

Litvinov na banketu v Berlinu

Berlin, 28. avgusta. AA. Davi je prispel v Berlin sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Na postaji so ga sprejeli visoki uradniki nemškega zunanjega ministristva in nemški poslanik v Moskvi. Litvinov je imel daljši sestanek z nemškim ministrom za zunanje zadeve Curtiusom. Razpravljala sta o poljski ponudbi Rusiji o paktu nenapadanja in o raznih drugih vprašanjih Rusije in Nemčije.

Opoldne je bil Litvinov na banketu, ki ga je priredil dr. Curtius. Po banketu je Litvinov popoldne sprejel zastopnike časopisja in jim raztolmačil podrobnosti o sovjetskem stališču napram Poljski.

XVI. ZAGREBŠKI VELESEJEM

29. VIII.—7. IX. 1931

SPLOŠNI MEDNARODNI
VELIKI UZORČNI SEJEM
S SPECIENIMI SEJMI

Stavbarstvo	Razstava in sejem
Hotel - hiša - kuhinja	volne in prediva
Prehranbena industrija	Tekstil
Poljedelstvo	Krznino in usnje
Mala domača obrt	Papir
	Higijska razstava

5. in 6. IX.

RAZSTAVA DOMACE IN SEJEM
INOZEMSKPE PLEMENSKJE ZIVINE

Z naprej kupljeno velesejmsko legitimacijo na jugoslovanskih železnicah in jadranskih parobrodih 50%, v sosednih državah 25—30% popusta

Tujski promet

Jesenske prireditve ljubljanskega velesejma postajajo vedno bolj zanimive. Lani smo imeli lepo zaokroženo gozdarsko in lovsko razstavo, ki nam je pokazala, kakšno bogastvo leži v našem gozdu. Letos pa imamo na jesenski prireditvi celo vrsto posebnih razstav, ki zaslužijo vso pozornost.

V mnogem se razlikuje jesenska prireditev od spomladanske. Doim prevladuje pri spomladni prireditvi trgovski značaj, ki skrbi za propagando našega gospodarstva pri nas samih in v ostali državi, so jesenske razstave predvsem prireditve kulturnega značaja. Letos imamo razstavo slovenskih mest, obsežno kmetijsko razstavo in par drugih specialnih razstav. Največjo pozornost pa zasluži tujskoprometna razstava.

Tujskoprometna razstava ima predvsem namen, opozoriti našo široko javnost na važnost tujkega prometa. Tujski promet postaja namreč vedno bolj važna panoga našega gospodarstva. V milijone grede dohodki tujkega prometa. Kako velike so te sedaj prihajajo v našo državo, je razvidno iz sledečih podatkov: leta 1926 so cenili dohodke od inozemskega tujkega prometa na 338 milijonov Din, prihodnje leto se je ta vsota zvišala na 427 milijonov Din, leta 1928 pa je padla na 361 milijonov Din. Kljub temu pa so dohodki v tem letu od našega tujkega prometa bili večji kakor izdatki, ki so jih napravili naši državljani-turisti v inozemstvu. Bilanca našega tujkega prometa je postala aktivna. Za leto 1929 so cenili dohodke od inozemskega tujkega prometa v naši državi na 410 mil. D. Seveda so vse te statistike le povprečen račun in gotovo je, da so bili izdatki tujcev v resnici večji, promet v naši državi na 410 milijonov Din. Seveda so vse te statistike le povprečen račun in gotovo je, da so bili izdatki tujcev v resnici večji, promet v naši državi na 410 milijonov Din.

Vprašanje tujkega prometa postaja za naše gospodarstvo vedno bolj važno. Slovenija je kmetijska dežela in niso več daleč časi, ko smo mislili, da bo industrializacija v znatni meri rešila naša osnovna gospodarska vprašanja. Sicer imamo mnogo predpogojev za industrializacijo, toda ugotoviti moramo, da je nastal v njej nekaj zastoj in nade so niso popolnoma izpolnile. Treba bo za naše ljudstvo pokazati še novih virov dohodkov in te naj mu daje tujski promet. S tem nikakor ne mislimo zmanjšati važnosti pomena ostalih panog našega gospodarstva, pokazati pa je treba, da so pri razvoju

tujkega prometa dane še velike možnosti.

Zadnje čase postaja tujskoprometna propaganda pri nas vedno intenzivnejša in dobre posledice se že kažejo. Za našo banovino je bil ustanovljen tujskoprometni svet, ki naj bi koncentriral vse tujkoprometno delo. Seveda moramo ugotoviti, da se tudi druge korporacije, katerih naloga je, pospeševati tujski promet, dobro zavedajo svojih nalog in da veliko naredijo. Omenjamo samo Zvezo za tujski promet, katere obširno delo je pokazalo že tako lepe rezultate. Tudi merodajni faktorji pri oblasteh vedno bolj podpirajo delo teh korporacij.

Tujskoprometna razstava ima namen pokazati, kaj smo doslej na tem polju naredili. Pokazala nam bo, kaj nam še manjka, zlasti pa bo opozorila široko javnost na pomen tujkega prometa. Izpolnila pa bo gotovo svoj namen tudi v tem, da bo dala interesentom pobudo za nadaljnje uspešno delo in pokazala vsem smernice, katerih izvršitev bo privedla do zaželenih uspehov: povečanju našega narodnega dohodka z večjimi dohodki iz tujkega prometa.

Imamo mnogo predpogojev za to, da postanemo izrazito tujskoprometna dežela. Kakor ima Dalmacija svoje morje, Kras in historično romantičnost, tako imamo v Sloveniji naše gore. Naše gore niso privlačne samo poleti, temveč mislimo moramo na to, da izkoristimo tudi zimski čas, tako da bo naša hotelska industrija imela skozi celo leto dohodke. V tem oziru obeta postati najvažnejši faktor zimski sport, katerega moramo z vsemi silami pospeševati.

Toda, kaj nam koristijo vse naravne lepote, če nimamo ostalih predpogojev za uspešen razvoj tujkega prometa. Zato moramo misliti na to, da spopolnimo našo tujskoprometno organizacijo z ozirom na to, kaj moremo dati tujcem. Za to pa so seveda potrebne velike investicije, pri katerih naj bi ne sodelovala samo privatna iniciativnost. Velika dela se dajo izvršiti le z velikimi sredstvi, katerih ne zmorejo posamezniki. Nadalje obstoja še cela vrsta vprašanj, katerih ureditev bi bila v svrhu pospeševanja tujkega prometa nujno potrebna. To so n. pr. naše ceste, železniške zveze, hoteli, postrežba itd. Veliko dela nas še čaka na tem polju. Kajti pomisliti moramo, da so druge dežele že pred desetletji mislile na vse to in se orientirale v zmislu potreb tujkega prometa. Imajo za seboj bogate izkušnje in veliko kapitalno moč. Mi Slovenci tega nimamo. Zato se moramo učiti pri drugih narodih in z lastnimi sredstvi pripravljati vse potrebno za ugoden razvoj tujkega prometa.

Iniciatorji in prireditelji tujskoprometne razstave so storili veliko delo, s katerim opozarjajo vso javnost naec, in upamo, da njih trud ne bo ostal nepločan, kajti tujskoprometna razstava bo gotovo pripomogla k zbolšanju vseh predpogojev, ki so potrebni za uspešen razvoj tujkega prometa.

Na Portugalskem revolucija še ni zadušena

Krvavi boji se nadaljujejo tudi na deželi

Lisbona, 28. avgusta. Revolucija proti diktaturi nikakor še ni potlačena. O puču, ki je izbruhnil, kakor znano, 26. t. m. rano jutraj, se izve, da so ga zasledili častniki, ki so nasprotniki diktatorskega režima. Ko so vstali obkolili vojašnico 3. topničarskega polka, so se jim vojski takoj pridružili. Puču pa so se pridružili tudi nekateri oddelki strojnih pušk, nekaj gojencev vojaške akademije ter častniki in vojski aviacijskega parka v Alcañiz. Vstasi so svoj glavni stan postavili na trgu Pompal, ki je najboljša strateška točka mesta. Tukaj so otvorili s topovi 3. topničarskega polka ogenj na trdnjavo Sv. Jurija. Vlade čete so bile spočetka popolnoma presenečene in so prenašale 3. topničarski polk in druge vstase šele proti večeru. Vstasi so se pa utrdili na drugih krajih in nadaljevali obrambo s pomočjo strojnih pušk. 3. topničarski polk se je udal šele proti večeru. Bitka na trgu Pompal je zahtevala 50 mrtvih in 260 ranjenih. Koliko jih je padlo oziroma bilo ranjenih v spopadih na drugih točkah mesta, pa še ni ugotovljeno. Vladni topničarji so bombardirali tudi mesto Cobes pri Lisboni. Med ranjenimi je tudi minister za mornarico. Mnogi vstaski aviatiki so zbežali na aeroplanih v Španijo. Vlada je odre-

dila, da se ima na lico mesta ustreliti vsak, ki ga najdejo z orožjem. Vlada je poklicala v Lisbono polk iz Oportu.

Doim so včeraj mislili, da je vstaja popolnoma zadušena, se sedaj izve, da se je 27. t. m. znova začela. Okoli 100 civilistov in vojakov je zgradilo barikeade in začelo streljati na vladne vojske in orožnike. Potem, ko je vlada poslala na te vstase večji oddelke, so se umakili proti Caldasu, kjer očividno mislijo organizirati večji odpor. Proti Caldasu prodirajo zdaj čete infanterije, strojnih pušk in orožništva. Borbe pa so se tudi ponovile po ulicah mesta. Angleško poslanstvo je polno inozemcev, ki iščejo tam zaščite.

Lisbona, 28. avg. 2. Nad mestom je proglašeno obsešno stanje. Število mrtvih ob priliki zdajnjega upora znaša 62, doim je ranjenih preko 300 oseb. Veliko število državnih poslopij, med njimi tudi predsedniška palača, je zelo poškodovanih. Aretiranih je bilo preko 500 revolucionarjev. Po zadnjih vesteh je včeraj ponovno prišlo do nemirov. Zunanje ministstvo je dobilo vest, glasom katere se vodijo v bližini španske meje ogrožene borbe. Po drugih vesteh se čuje, da bo te dni v Južni Portugalski proglašena generalna stavka.

dalje sklenilo, da se ukine blagajna za odkupno

kuluka. Radi tega je odpuščilo 27 mestnih uslužbencev in prepustilo pobiranje kuluka mestnemu davčnemu uradu. Istotako namerava mestno načelstvo oddati vse mestne davčne uradnike državi, ki naj sama pobira davke in tako zniža mestni proračun.

Popust za brezposelne na železnica

Belgrad, 27. avg. 2. Včeraj se je v ministru socialne politike in prometnem ministru pričela konferenca o vprašanju izdelave pravilnika za prevoz brezposelnih delavcev po železnica. Dosežen je sporazum, da se v lažjih slučajih dovoli brezposelnim 50% popust, v težjih slučajih pa, da se izda brezplačna vožnja.

Bethlen obišče Otona Habsburškega

Budimpešta, 28. avg. 2. Tukajšnji madjarski list »A Napc« piše, da bo bivši predsednik vlade grof Bethlen, ki se sedaj nahaja v Gradcu, odpotoval v Avico, kjer se bo najbrž sestal z bivšo cesarico Zito in Otonom Habsburškim. V političnih krogih vlada prepričanje, da je ta sestanek v zvezi s kraljevim vprašanjem v Madjarski. Golovo je, da legitimisti delajo na tem, da se povrne na madjarski prestol habsburška dinastija in jim je uspelo pridobiti za to politiko tudi krščansko stranko.

Zeppelin poleti v Južno Ameriko

Friedrichshafen, 28. avg. AA. Zrakoplov »Graf Zeppelin« bo v soboto zvečer odplul na svoj prvi letošnji polet v Južno Ameriko. Zrakoplov bo vodil dr. Eckener. Potnikov bo 19. Med njimi bo tudi kot gost dr. Weickmann, ki se je udeležil arktičnega poleta kot meteorolog.

Danes premiera „Skala“ filma

Ljubljana, 28. avgusta.

V soboto zvečer ob 8 bomo videli na platnu prvi filmski delo slovenskih rok, slovenski film z domačimi igralci. Še več! Videli bomo našo zemljo, krasote v nebo štrlečih gorskih velikanih, lepote in mičnosti naših vasi, skritih dolin in jezer. Ne samo vsi člani turističnega kluba »Skala«, ki so vsi po svojih močeh prispevali, da se je zaključilo ogromno delo, ampak tudi mi vsi bomo z navdušenjem in ponosom gledali ta grandiozni film. Velefilmov smo sicer navajeni, zato bi zaslužili ta film vs drugič ime. Poleg vseh drugih bo imel »Skala« film še en rekord, namreč, da je kot prvi film lastne produkcije eminentno kulturne. Kateri od bogatih in mogočnih narodov je začel s kulturnim filmom? Povsod je zrasla ta sijajna panoga moderne tehnike 20. stoletja na polju, ki je tako silno dišalo po businessu. Skalaši pa so napravili narobe, ne zaradi gmotnega prospeha, iz ljubezni do rodne grude so si naredili tožavno nalogo — in uspeli. To dejstvo bo ostalo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini naše kulture.

Nesebično delo „Skalašev“

Ob tej priliki je prav, da damo največje priznanje vsem tistim, ki so s svojo velikansko požrvalnostjo, delavnostjo in žilavostjo omogočili izvedbo tako težavnega, a lepe naloge. Gmotno je sicer turističnega kluba »Skala« prejel okoli 90.000 Din podpore, vendar so te podpore malenkost v primeri s tem, da so morali delati in vzdržati vse težave in napore polnih treh let, v katerih se je snemal in izdeloval film, brezplačno, čisto z izgrubo lastnega zasluga. Če ne bi imela »Skala« svojega očka, predsednika Janka Ravnika, konservatorjskega profesorja, bi Slovenci že dolgo časa ne dobili lastnega filma. Prav tako pa bi ga še danes gotovo ne gledali, če mu ne bi bili stali ob strani z vso požrvalnostjo tovariši g. Planinšek, načelnik foto-odseka »Skala« in njen tajnik g. Kham. Prav tako bi moglo za dolga leta ostati slovenski film le pobožna želja, če ne bi vsi položili vanj svojega brezplačnega dela, za katero so mnogi žrtvovali počitnice treh let in nešteto zimskih večerov v laboratoriju. Skupno idealno delo, podžgano z zanosom in veliko ljubeznijo do domače grude, pa nam je dalo film, ki bi sicer ves plačan in napravljen s tujimi močmi in strokovnjaki stal milijone in milijone. Vrh tega pa bo po kvaliteti ta film kulturni film, kakršnih še nismo videli in kakršnih tudi bogati narodi ne premorejo akoro nič.

Film je dolg 2900 metrov

in ima 5 dejanj. Pelje nas iz Ljubljane do Jesenice, pokaže hkrati z mogočnimi gorami zastraženo dolino Save Dolinke, nas vodi čez Pokljuko na Triglav in naprej mimo Triglavskih jezer v skrivnoso Bohinjsko dolino. Iz zaljša Bohinjskega jezera nas popelje skozi Sotesko na Bled, kjer se glavni igralci in naši trije junaki Joža Čop, Miha Polončnik in Herbert Drojnik posloviijo. Film nam ne bo pokazal le mogočnega Zlatorogovega kraljestva, ampak tudi življenje ob vznožju gora. Videli bomo kmeti pri trdem delu na polju, drvarja v bogatih gozdovih Pokljuke, planšarje na visokih planinah in celo mogočno tovarno Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Alpinistični del nas vodi po krasnem Triglavskem pogorju in tudi na petih plezalnih partij mu ne manjka. Posnetki se vsi odlikujejo po svojih izrednih krasotah in po čudoviti estetiki. Na kratko, film ne zaočaja v ničemer za najboljšimi inozemskimi filmi, pač pa jih v marsičem prekaša. Seveda največji zahtevi mode ne odgovarja. Ni namreč tonfilm. Snemanje v naravi namreč onemogoča, tudi če bi klub »Skala« hotel, letosno snemanje tonov in je zato tak film celo za sedanje stanje tonfilmske tehnike nemogoče. Kljub temu pa seveda film niti najmanj ne trpi zaradi svoje onemotlosti, saj govori mnogo bolj in topje kot skoraj vsi dosedajni plehki tonfilmi. Govori tako glasno, da bo seglo vsakemu do dna srca.

Sladkosti snemanja

Kakšno je bilo delo, ki nam je rodilo ta film? Težko, naporno in mnogokrat tudi brezuspešno. Saj si je n. pr. potem, ko je bila že dobra tretjina filma posnetega, zlomil nogo eden izmed igralcev, tov. Kajetelj. In 1000 metrov posnetega filma je romalo v arhiv in začeli je bilo treba z novim igralcem. Če so bila dela v laboratoriju mučna in naporna, kar je razumljivo, če pomislimo, da je bilo treba razviti nad 4000 metrov negativnega filma in napraviti dvojno kopijo, kar da zopet nad 6000 metrov pozitivnega filma, je jasno, da so bili večeri v laboratoriju kluba »Skala« naporni in dolgi. Še več truda, čeprav mogoče več pešlosti in zadoščenja, pa je zahtevalo snemanje filma. Ker so bili napravljeni vsi posnetki v naravi pri dnevi luči, je razumljivo, da je diktiralo čas in prilike snemanja sonce. Če ni bilo zadosti svetlo, ni bilo mogoče snemati, kajti operater, prof. Ravnik, ni mogel reči kot kak režiser v Hollywoodu ali Neubabelsbergu: »Ni zadosti svetlo! Primaknimo še 10.000 sveč!« Našim delavcem je stal filmski atelej pod milim nebom v vročini in soncu, v dežju in viharju. Če je šlo, če ni šlo, pa je bilo treba pospraviti aparat in vse drugo nazaj v naravnike in romati pravkar zastoj prehojen pot nazaj. Tako se je n. pr. zgodilo, da je prof. Ravnik hotel fotografirati pogled na Triglav in bližnje vrhove z Draškega vrha. Stiri ure se vleče pot na vrh. Korajžno jo je mahala ekspedicija v višino in po dolgi turi, ko je bilo vse pripravljeno, so začeli s snemanjem. Vendar svetlobne prilike niso bile prav najboljšie in prof. Ravnik je sklenil: »Sem gor bomo šli še enkrat, ko bomo imeli boljšo svetlobo.« In res, šli so še drugič in ko so prišli na vrh, je bila megla. Pa so šli še tretjič, pa je bil samo dež. Pa so šli še četrto in zopet ni bilo nič. Pred dobrim tednom pa je šel profesor petič. Na vsak način je hotel izsiliti še boljše slike, kot jih je imel, da si prav lepe. In tudi to pot je šel zastoj. Ko bomo sedeli v nabito polni unisoni dvorani in bo švigala mimo nas par sekund trajajoča slika Triglava z Draškega vrha, najbrž nihče ne bo verjel, koliko truda in potu je zahteval ta posnetek. In takih slučajev ni malo!

V filmu bomo tudi videli prav lepo večerno nastrojenje. Turist gleda mimo Jalovec v solnčni zahod in uživa ob cigareti čarobni večer. Ne bomo videli več lakor obraz, ki bo žarel v skladu z vso okolico. In v resnici? Ko so snemali ta prizor, so delali s prvo filmsko kamero, težko nad 10 kg, ki je stala vedno na mogočnem stativu. Tega pa ni bilo mogoče postaviti tako, da bi pri snemanju igralec lahko stal ali sedel na tleh. Pa so mu položili — drugega ni bilo pri roki — na oba kraja precej oster, kratak kolček, na katerega so je moral vstati, tako da je prišel v pravo višino v obrazom. In med tem, ko je moral s prijaznim obrazom gledati svoje mogočne gorske prijatelje, ga je kolček z vso nagajivostjo in hudomušnostjo na vso moč zbadal. Posnetek je bil vreden trpljenja!

Otvorjeni kot mežgi!

Pa ne smemo misliti, da so bile te filmske ekspedicije mogoče samo v takih slučajih težavnih. Nikakor ne! Saj so se opremili na pohod za svoje filmske ekspedicije, kot da bi šli na Himalaje. V

začetku so namreč hoteli — da bi prihranili čim več — napraviti vse posnetke v Triglavskem gorovju, ne da bi pri tem obklovali koč SPD, kjer se kljub temu, da so cene zmerne, za večjo družbo nabere vendar precej veliko izdatkov. In tako so jo odražali v hribe s kompletno kuhinjo, z lonci in pishterčki, z vso potrebno hrano in šotorom za taborenje. Vrh tega so vlekli s seboj cele sklade filmov, kaset, težki stativi s težjim aparatom itd. Zato so si najeli v pomoč še enega nosača, sami pa so vlečli skoraj vsak čez 40 kg težak nahrbtnik. Vsa je imel celo s seboj svoj lastni nož, vilice in žlico. Seveda so kljub temu kmalu uvideli, da brez obiska koč ne bo šlo in si tako vsaj deloma olajšali nekatere ture. Saj je zahtevalo že snemanje samo večjih takih velikanskih naporov, da so bili povsem izčrpani in da nikakor ne bi mogli vlečiti še vse potrebno za prehrano in spanje s seboj. Izredne težave je imel zlasti operater, prof. Ravnik pri snemanju plezalnih partij. Tako so ga za kratek prizor morali spustiti nekoč z aparatom in stativom v roki in na vrvi navezanega navzdol po sten, kjer se je potem postiral, stoječ z eno nogo na polici. Prav tja je postavil tudi aparat in vrtil vreteno z vso previdnostjo, čeprav je pod njim zevalo par sto metrov prepada.

Več luči!

Kot smo že omenili, je bila elementarna zahteva pri snemanju tega filma zadostna svetloba. In kljub temu, da ni imel operater nikakršne pomožne razsvetljave na razpolago, vidimo v filmu celo krasne posnetke iz notranjosti tovarne KID na Jesenicah in iz bohinske sirarne na planini. Snemanje v tovarni je šlo, v sirarni pa je bilo v resnici nemogoče. In kaj so napravili naši junaki, da so prišli do svetlobe? Potrebna je bila in dobili so jo. Ker ni šlo drugače, pa so odkrili pol strehe, tako da je sijalo sonce skozi streho v notranje prostore in posnetki so se posrežili. Ko bomo gledali te slike, se nam ne bo niti sanjalo, koliko truda je bilo treba za te res zanimive slike.

In smo!

Mogoče bo kdo vprašal, če je imela ta ekspedicija na svojih pohodih mnoge smole in če je pokvarila mnogo filma. Saj smo navajeni čitati, kako porabi velike trdnje za 2000 metrov filma, ki ga na koncu predvajajo, na desetstote delov prvotnih posnetkov, iz katerih potem izrežejo le najboljše odlomke. Operaterju na čast povemo, da je bilo le izredno malo posnetega filma nerabnega in še ta je postal včasih neraben zaradi tako nepredvidenih nezdov, kakor je n. pr. tale: Lansko leto so se v hudi zimi odpravili na Koprivnik nad Bohinjem, da bi posneli še par lepih zimsko-sportnih prizorov. V silnem mrazu so prispeli ponoči na Koprivnik in komaj zbudili kmetu, da so vsaj ostali deli noči prenočili pod streho. Zgodaj jutraj pa so šli na delo. Nebo je bilo popolnoma jasno in sonce je na belem snegu blisčalo, da je jemalo vid. Kljub temu pa je toploter kazal 16 do 17 stopinj Celzija pod ničlo. In v tem mrazu so napravili naravnost prekrasne posnetke. Ko so drugi dan razvijali v laboratoriju v Ljubljani zadnje pridobitve svojega lova na Koprivniku, pa zapazijo, da ima skoraj vsaka slika v filmskem negativu čudne črne vijugaste črte, ki kaže negativ. Odkod to? In končno so jo pogrnuli. Ker je bil zrak pri snemanju izredno suh in je postal filma zaradi hudega mraza izredno krhek, se je v aparatu sam zaradi trenja močno naselektril, nakar se je pri gibanju filma skozi kino aparat mimo kovinskih delov zopet razelektril, tako da so brizgale po filmu majhne električne iskre, ki so pustile seveda svoje sledove. Film pa je moral na žalost kot kuriozost v arhiv.

Pa se je zgodilo še huje, kar je spravilo čisto operaterja, prof. Ravnika skoraj iz kože. Potem, ko so nabrali krasen plen lepih slik in je profesor Ravnik vrtil zadnje metre, se mu je nenakrat udil še lepši prizor, aparat pa je sumljivo začrtal in s tem povedal, da je filma konec. In tako so lahko na vso jezo lepi prizor le gledali, ker je filma zmanjkalo. Prav posebno marljivo je vzel prof. Ravnik na piko Črno jezero nad Komarč. Nekatrat ga je obiskal, a vedno so mu nagajivi oblaki zmešali štrno in pokvarili svetlobo. Ko je šel zadnjičkrat po Dolini triglavskih jezer proti Črnemu jezeru, pa je bilo vreme naravnost idealno. Ze naprej se je veselil, kako krasno bo Črno jezero. Ko je prišel do bele skale pred jezerom, je zavrtel še zadnje metre predzadnje filmske kasete. Pred Črnim jezerom je pa hotel vložiti v aparat zadnje kaseto s 25 metri svežega filma. Ko vliaga film v aparat, zapazi, da noče nič kaj dobro teči. Nekaj časa poskuša, vleče vedno močnejše, film ne gre in ne gre. Potegne še močnejše in vidi: iz kasete leze solata (izraz za v penljah zviti in zapleten film, ki je povzročil že nebroj jeze vsem operaterjem.)

Premijera - plačilo za vse!

Tako se torej Skalaši med smehom in jezo delali in dovršili svoj film, in vsaka slika, vsak prizor ima svojo zgodovino, svoje prijetne in resne spomine. Za vse trud in požrvalnost pa bodo poplačani z uspehom, ki ga bo njihov film brez dvoma žl. Njih blagajna je danes zopet obložena z mogočnimi pasivi, saj jih stanejo zadnje priprave ogromno denarja. Tako so morali plačati državno takso, ki znaša poldrug dinar od metra in vrh tega se jim obeta še zbirka taksi in davštin od vstopnic. Te bodo znašale menda celih 33% inkasa. Režiserji stroški za predvajanje filma so tudi ogromni in presegaajo že sedaj 50% vsote, ki jo vrže razprodana »Unionskaj« dvorana. Da ne bo kdo mislil, da je v tem že vračunama izdelava filma! Zato je tudi vsotopina izredno nizka in vsak, kdor ei bo ogledal ta film, bo rekel: »To grem pa gledat še enkrat!« Naj omenimo še, da bo pri kršni predstavi igral orkester 12 oseb, pri vseh ostalih predstavah pa bo igral prav tako dober orkester z nekoliko manjšo zasedbo nalašč za to izbrane glasbene komade.

Upamo, da ta film ni zadnji film turističnega kluba »Skala« in da bo po tem prvenec dobila »Skala« še večjo pobudo in nadaljevala v tem pravcu. Da bo njihovo požrvalnost in nesebično delo rodilo mnogo lepih sadov in našlo posnemovalcev, smo prepričani. Ljubezen do domače zemlje je ustvarila ta film — o tem bo pričal film sam in propagiral v lučini za našo lepo domovino, in upamo, da ne zaman. Pismarjem, ki so dovršili to res težavno nalogo in ustvarili ta film, pa vsa naša zahvala!

Dan počitka

Današnji dan so mojstri počivali, jutri v soboto pa se bo vršilo peto kolo, v katerem igrajo: dr. Tartakower-Spielmann, dr. Astaloš-Stoltz, dr. Vidmar-Kostič, Colle: dr. Aljchin, Niemcevic-Marczy, Pirc-Kashdan in Flohr-Bogoljubov. Najzanimivejša bo vsekakor partija Pirc-Kashdan. V tej partiji bo imel Pirc bele figure.

Dunajska vremenska napoved. V Avstriji večinoma oblačno, od časa do časa deževno, zelo hladno. naraščajoči severozahadni vetrovi.

Da Vam bo

POTOVANJE

s parobrodom, autom, vlakom i. t. d.

PRIJETNO

vzemite seboj na pot 1 steklenico

ALGA

»ALGA« Vas obvaruje vsake slabosti!

»ALGA« dobiva se povsod 1 steklenica Din 16.—

Ljubljana v jeseni

Letošnji jesenski velesejem

Ljubljana, 28. avgusta.

Zopet se odpirajo vrata ljubljanskega velesejma za jesensko razstavo. Številne se nam zde prireditve ljubljanskega velesejma, pa jih je vseeno še premalo. Kajti ljubljanski velesejem si je nadel hvalavredno pa težavno nalogo, da polagoma pritegne vse panoge slovenskega udejstvovanja k svojim razstavam. Ni njegov namen samo propagirati slovensko gospodarstvo in mu pridobivati kupcev v ostalih delih države in v inozemstvu. Njegov delokrog postaja razumljivo vedno širši, ker se noče in ne more omejiti samo na pridobitno plat našega življenja. Vedno bolj se uveljavlja tudi za ostale panoge našega narodnega udejstvovanja.

Tako raznolike razstave kakor je letošnja prireditev ljubljanskega velesejma še nismo imeli. Pa tudi sodobna je ta razstava kakor malokatera druga pri nas v državi in drugod. Lansko leto nam je pokazal jesenski velesejem vse naše gozdno gospodarstvo v najlepši luči. Videli smo, kako velike zaklade ima naš gozd in kaj vse predstavlja v našem gospodarstvu. Letos pa imamo na velesejmu razstavo slovenskih mest, kjer bo podana popolna slika naših mest, ki dobivajo vedno večji pomen radi naraščajočega števila svojega prebivalstva in svojega kulturnega pomena. Razstava

mest pa ne bo samo sodobna, ampak nam bo pokazala tudi razvoj naših mest. Naša mesta so naraščala organsko in njih razvoj je šel roko v roki z razvojem vse naše dežele. Zato tudi nimamo pri nas tako velikih nasprotij med mesti in deželo, kar se težko občuti v drugih državah, kjer milijonska in ostala velemesta izkorenjujejo deželo in ji jemljejo najboljše moči. Pri nas razvoj se ni prišel tako daleč, čeprav se kažejo že obrisi urbanizma, kakor ga poznamo drugod.

Spomladna prireditev velesejma ni bila toliko namenjena našemu kmetijstvu kakor je temu posvečena jesenska prireditev. Kmetijska razstava obeta biti izredno zanimiva in važna. Danes se nahaja naše kmetijstvo v težki krizi in je prav, če iščemo smernic za nova pota našega kmetijstva. Tu morajo pomagati kmetijske razstave. Letošnja razstava bo obsegala vse panoge našega kmetijstva: mlekarstvo in siraštvo, čebelarstvo, zelenjadarstvo, vinarstvo, perutinarstvo in kuncerejo. Seveda ne bo manjkala razstava kmetijskih strojev in orodja, da bo naš kmet lahko videl napredek moderne pridelovalne tehnike, ki se izpopolnjuje od leta do leta, od dne do dne.

Važna bo tudi razstava novodobnega gospodinjstva, ki bo pokazala, kako more biti kuhinjski obrat ekonomičen in kako daleč je že prišla

novodobna tehnika, ki je tako napredovala na vse poljih.

Letos bomo imeli na velesejmu drugi del higijenske razstave. Higijenske razstave na ljubljanskem sejmu so se že popolnoma udomačile in so imele vedno dovolj obiskovalcev, pa tudi na tej prireditvi bodo vzbudile dovolj pozornosti.

Vesejem in pozabil tudi naše domače obrti, kateri je namenjen poseben prostor. Priključena bo tudi industrijska in obrtna razstava po vzoru spomladne prireditve.

Največji del prostora pa je odmerjen tujsko-prometni razstavi, ki je najvažnejša jesenska prireditev. Razstava bo obsegala: propagando, strokovno poučni oddelek in tujsko-prometni oddelek. Razstava nam bo pokazala, kaj je tujski promet, za katerega pospeševanje in gojitev so tla pri nas ugodna. Pokazala nam bo vse delo, ki smo ga doslej na tem polju opravili in kaj nam je še narediti, da bo tujski promet postal važen in vedno doteka več vir dohodkov za naše gospodarstvo.

Jesenska velesejmska prireditev je pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra in bo trajala od 29. avgusta do 9. septembra. Slavnostna otvoritev prireditve je danes v soboto, 29. avgusta ob 10 dopoldne na sejmishu.

60 let nesebičnega delovanja za bližnjega

Slavje mariborskih gasilcev in reševalcev

Maribor, 28. avgusta.

Jutri se prično tukaj velike slavnosti, ki so združene s proslavo 60-letnice obstoja tukajšnjega gasileškega in reševalnega društva: slovesna služba božja na Glavnem trgu, svečana blagoslovitev Magyrusove motorne lestve, s katero se ponaša v naši državi samo še dveje drugih gasilskih društev, ter odlikovanje zaslužnih mož, ki so s požrtvovalnostjo stali v službi bližnjega. Mariborsko gasilsko in reševalno društvo gre lahko s ponosom nazaj na svoje veliko poslanstvo, ki ga je bilo v teku šestih desetletij izvršiti. Brez nadaljnjega lahko trdimo, da so mariborski gasilci in reševalci med nesebičnejšimi ter najstrumnejše izvežbanimi v Sloveniji in celi državi.

Ivan Voller, poveljnik mariborskih gasilcev.

Mariborska požarna bramba se je ustanovila 17. marca 1871 in sicer na ustanovni skupščini v nekdanjem hotelu »Wiene«; ustanovitelj sta bila telovadni učitelj Rudolf Markl in gasilski višji ravnatelj Hueber iz Gradca; prvega poveljnika so si izvolili mariborski gasilci 20. julija 1871 v osebi Julija Reiterja. V treh etapah je sedaj šel razvoj mariborskega gasilstva: početno organizatorično delo, spopolnitev samaritanskega delovanja z ustanovitvijo reševalnega oddelka ter modernizacija v zmišlu novodobnih potreb in zahtev.

Začetno organizatorično delo: bilo je treba priti do gasileškega orodja. V to svrhu so mariborski meščani podpisali neobrestljiva dolžna pisma z zneski 5, 10 in 15 goldinarjev, tako da se je moglo pričeti organiziranje mariborskega gasilstva na podlagi nekega ustanovnega kapitala v znesku 2800 goldinarjev. S tem denarjem se je nabavila tako zvana Jaukova brizgalna s potrebnim cevni materialom, lestvami in drugimi gasilskimi pripo-

močki. V letih 1872 do 1875 se je potem gasilski inventar spopolnjeval. Leta 1879 se je nabavila prva velika parna brizgalna. Tedaj mesto Maribor še ni imelo svojega vodovoda in se je voda za gašenje morala tedaj črpati iz Drave.

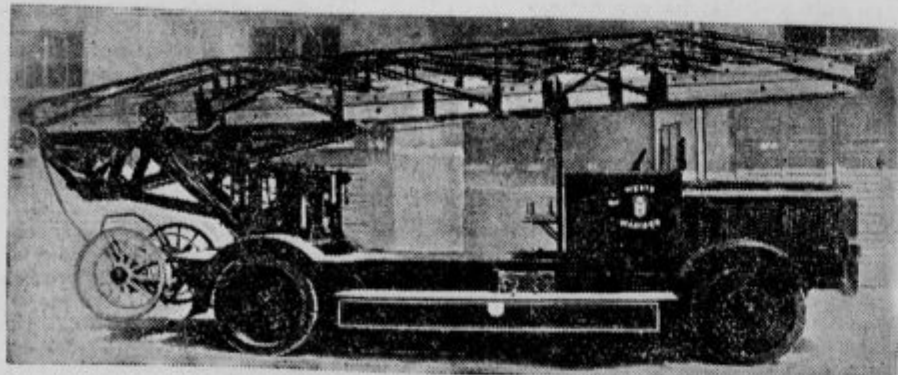
Leta 1908 se je ustanovil mariborski reševalni oddelek kot potrebno dopolnilo tega ogromnega samaritanskega dela; pri tem so si pridobili največje zasluge tedanji poveljni Josip Reiter, šef-zdravnik dr. Urbacek in tajnik Leyrer. Velikansko reševalno delo, ki ga izvršuje mariborski reševalni oddelek, je precej razvidno ob dejstvu, da je samo v letih 1914 do 1918 prepeljalo preko 100.000 ranjencev v razne vojaške bolnišnice. Po vojni je reševalni oddelek z nabavo novih reševalnih avtomobilov zadobil še prav poseben razmah in pomen.

Inventarna modernizacija mariborskega gasilstva sega v dobo poveljnikovanja blagopokojnega Karla Robava in Ivana Vollerja. Pričela se je avtomobilizacija mariborskega preostvoljnega gasilstva. Leta 1913 že se je nabavil prvi požarni avto: velik požar Franzovega mlina 1922 je dal povoda k nabavi avtomobilske brizgalne, ki jo je dobavila tvrdka Knaustin na Dunaju. Ta modernizacija v gasilskem inventariju je šla v višek za poveljnikovanja sedanjega načelnika Ivana Vollerja, ki je prevzel vodstvo mariborskega gasilstva dne 12. septembra 1923. Leta 1924 se je nabavila dvokolesna motorna brizgalna. Potem pa je šlo naprej: leta 1925 drugi reševalni avto, lastna avtomobilska popravilnica z električnim motorjem, bencinsko skladišče, poseben avto za podeželske požare, tretji reševalni avto itd. do končne nabave velike Magyrusove lestve, ki se bo blagoslovila jutri ob priliki velike proslave 60-letnice obstoja mariborske požarne brambe.

Vzporedno s to zunanjo organizacijo je šla žvrsta notranja organizacija v pogledu raznih potrebnih preureditev v Gasilskem domu ter discipline in novodobno tehničnega napredka moštva. Hvalavreden je zlasti sklep iz leta 1929, ko se je za celokupno izvrševalno moštvo uvedlo kolektivno nezgodno zavarovanje, s katerim so ti zavarovani za slučaj nezgod in smrti. Leta 1930 pa je moštvo tukajšnjega reševalnega in gasilnega društva pristopilo k Jurcoslovanski gasilski zvezi.

Od početka do danes so načelovali mariborskega gasilstva: Rudolf Markl, Julij Reiter, Zettel, Eduard Janschitz, Karl Zeitelberger, Dominik Faleskini, Josip Martini, Ferdinand Schocheritsch, Gustav Scherbaum, Franc Auer, Alojzij Horschinec, Josip Racek, Alojzij Hey, Karl Robava in Ivan Voller.

Blagoslovljeno, plodonosno in občudovanja vredno je bilo delovanje mariborskih gasilcev v prvih šestih desetletjih: neverjetne so žrtve, ki so jih doprinesli v službi bližnjega in blagor mariborskega meščanstva in prebivalstva. Za vse to gre danes javna zahvala celega Maribora, pa tudi podeželja. Obenem pa zaslužio toplo priznanje vsi oni, ki so z ljubeznijo, požrtvovalnostjo in zgledečnostjo stali tem vzvišenim človekoljubnim stremljenjem na čelu. Da bi tudi v naslednjih dekadah kakor v dosedanjih rosi božji blagoslov na delo, žrtve in plemenita stremljenja mariborskih gasilcev in reševalcev!

Motorna Magyrus lestva mariborske požarne brambe, ki bo v nedeljo slovesno blagoslovljena.

Stari in novi grehi

Tatvina prod tremi leti in sedaj.

M. Sobota, 27. avgusta.

V puconski opekarni so pred tremi leti prišli na sled večji tatvini. Odnosnega je bilo nekaj ključavničarskega orodja. Vzlic neumornemu prizadevanju storilcu niso mogli priti na sled. Sedaj so spet odkrili večjo tatvino. Izginilo je spel orodje. Zadevo so prijaviли orožnikom. Pod vodstvom komandanta G. Zdoljške se je začelo zasledovanje, ki je kmalu vodilo do uspeha. Osumljen je bil neki delavec C. iz Salamence. Orožniki so na domu priredili hišno preiskavo. Nato so šli na dom njegovega tovariša F. Pri hišni preiskavi so našli ukradene predmete. Med ukradenimi predmeti je bilo tudi kovaško nakovalno, ki je bilo ukradeno na Bledu.

Vlomilca sta še mlada. Tatvino sta priznala.

nakar sta ju orožniki odvedli v sodnijski zapor. Kakor se sliši, sta ptiča osumljena tudi drugih tatvin, ki so bile v Puconcih izvršene.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

V NEDELJO 30. AVGUSTA

TEKMA HARMONIKARJEV

Slavnostni gostje ob 10-letnici Golnika.

(Foto F. Jug, Kranj.)

Rešena turista s severne stene

Mojstrana, 28. avg.

Ponesrečena turista v severni triglavski steni, o katerih smo poročali včeraj, sta dimnikarski mojster Fritz Thuna in slikar Karol Wolschitz iz Graza. Ko sta plezala v takozvani nemški smeri v steni, je Thun spodrsnilo in je zdrčal kakih 40 m navzdol, ter obličal na polici. Dasi je bil potolčen, vendar pa je še mogel splezati do Wolschitz, nakar sta morala oba počakati na varnem mestu na stezi. Po slovenski smeri po steni pa so plezali sedaj neki Dunajčani, ki jih je vodil dr. Pfisterer. Ti so nesrečo opazili in ko so steno preplezali, so obvestili o nesreči turiste v Kredarici, odkoder so ti avizirali reševalno ekspedicijo v Mojstrani. Druga ekspedicija pa se je odpravila v Jesenice. Reševalna ekspedicija je dosegla ponesrečene turiste v četrtek ob pol 3 popoldne ter ju našla še čila, čeprav sta prebila zelo mrzlo noč v stalni nevarnosti, da ne zdrkneta navzdol. Reševalci so obema turistoma pomagali čez steno ter ju spravili na Kredarico. Tam sta ponesrečena prenočila. Dasi pa so Thuno, ki je potolčen po nogah in ima poškodovana rebra, spravili v Mojstrano. Zvečer pa ga odpeljejo v ljubljansko bolnišnico.

Nesreče

Ljubljana, 27. avgusta.

Ljubljanska bolnišnica je sprejela več ponesrečencev.

Dasi je na Sv. Petra cesti neki Ivan V. povozil s kolesom 9-letno Marijo Čehovo, hčerko krojaškega pomočnika iz Male vasi pri Ježici. Deklica je pri padcu dobila resne notranje poškodbe. Iz Ziri je prišel 23-letni Josip Košir mizarski pomočnik v Košakovi delavnici. Pri delu si je poškodoval prste na desni roki.

Snoči se je pri sokolskem prednjaškem tečaju v Narodnem domu ponesrečil 26-letni Ignac Vodnik, učitelj, stanujoč v Sneberjih 72 pri D. M. v Polju. Vodnik je skočil čez konja, pri tem pa je padel in obležal nezavesten. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da si je nekoliko pretresel možgane. Sedaj se je Vodnik že zavelel ter se mu je zdravje nekoliko že obrnilo na boljše.

Nevarna nezgoda se je pripetila včeraj 14-letni Rezihi Arharjevi iz Predtrga pri Radovljici. Ta je delala na polju med delom pa je naletela na gada, ki jo je silovito pičil v desno roko. Radovljiški zdravnik ji je nudil prvo pomoč, nakar je

Južna Srbija se obnavlja

Skoplje, 27. avg.

Katastrofalne posledice velikega potresa, ki je na pomlad porušil na tisoče stavb in opustošil mesta in vasi na širokem kompleksu obeh bregov reke Vardar, so še danes deloma vidne. Imenovani potres je bil ena največjih elementarnih nesreč zadnjega časa na Balkanskem polotoku. Diameter prizadetega ozemlja znaša več kot 70 km.

Iz podrtih starih, preprosto grajenih in nehlgijskih hiš in drugih gospodarskih poslopij vstajajo nove, lepše in bolj praktične zgradbe. Delo na obnavljanju prizadetih krajev je vzela v roke država, ki bo najlažje izvedla restavracijska dela. Ze več kot štiri mesece se z največjo naglico gradi. V Južni Srbiji je bilo poslanih precej inženjerjev in drugega tehničnega osebja, ki vodi nove graditve. Kot delovna moč so v prvi vrsti vzeti

MOČ

močne mišice, mirni živci, ravnotežje v organizmu razvijajo v človeku ono samozavest in delavno silo, ki ga usposablja za izredno delo današnjega načina življenja. Izrabljene moči se morajo nadomestiti pri telesnih in duševnih naporih. Če nadrgnete svoje ude pred počitkom s par kapljicami pristnega

DIANA

FRANCOSKEGA ZGANJA

si zagotovite krasno osvežujoče spanje, zbudili se boste jutraj odpočiti in in lahko in brez utrujenosti delali. Mnogi vlivajo v umivalno in kopalno vodo par žlic »DIANA« francoskega zganja in opažajo enak doberodejen občutek. — Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. CENA: mala steklenica Din 10—, srednja steklenica Din 26—, velika steklenica Din 52—. | Pazite na ime »DIANA« in varujte se pred ničrednimi ponaredbami. | 48 letni obstanek »DIANE« daje dovoljno jamstvo. | Razstavljeno na ljubljanskem velesejmu PAVILJON E 530—531. | Oglejte si izložbo. Trgovci zahtevajte engros cenik.

morala deklica v ljubljansko bolnišnico. Sedaj je že izven nevarnosti.

25-letni Franc Perko, posestnik v Tržiču se je peljal včeraj s kolesom ter je med vožnjo padel s kolesa. Poškodoval si je levo roko.

Pri eksploziji bencina sta se ponesrečila 37-letni Milan Kren in 27-letna Antonija Penič na Krekovem trgu. Dobila sta opekline na nogah.

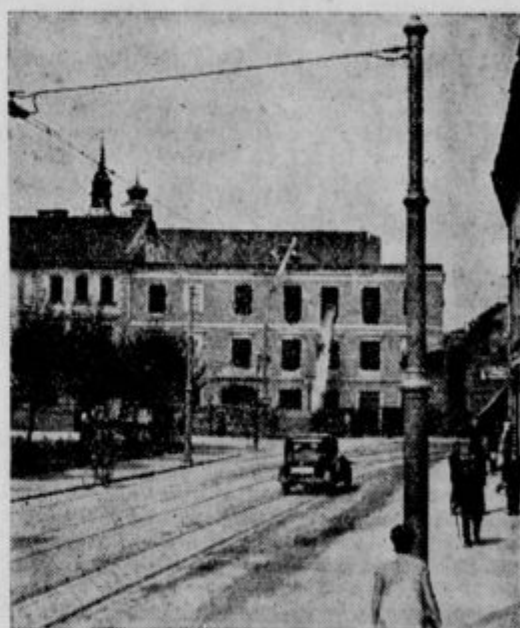
Cerkveni shod mladeničev pri Sv. Treh kraljih v Slov. gor.

Kljub dežju in blatni poti so prišli fantje k Sv. Benediktu v Slov. gorah iz vseh župnij St. Lenartske dekanije: iz St. Lenarta, od Sv. Trojice, iz Negove, od Sv. Antona, Sv. Ane, Sv. Ruperta, St. Jurja, da celo od najsevernejše točke od Marije Srečne, Posamič in v skupinah, s šopki in znaki in družbenimi svetinjami, navdušeni in slavnostno razpoloženi, da proslavijo v cerkvi 1500-letnico cerkvenega zbora v Efezu, zunaj cerkve pa 10-letnico vladanja Njegovega Velikanstva kralja. Ob 10 se je vsa velika četa krog 400 fantov zgrnila v veličastni podružnici Sv. Treh kraljev, zbranim mladeničem je ognjevit pridigal g. Marko Kranjc.

Med službo božjo, ki jo je ob asistenci č. g. Valuca in Bošteleta daroval č. g. dekanjski upravitelj Gomilek, je krasno prepeval moški zbor. Prav posebno je vžgala zbrane fante ob koncu službe božje himna »Povsod Bogac. Po službi božji je č. g. dek. upravitelj Gomilek sporočil, da je dovoljenje zborovanja pred cerkvijo preklicano.

Popoldne so se fant. vrste zopet zgrnile v cerkvi Sv. Treh kraljev. Č. g. dek. upravitelj Gomilek je v krasni pridigi fante navdušil za apostolstvo lepega vzgleda, molitve, sv. zakramentov, dobrega tiska in krščanske izobrazbe v okvirju katoliških organizacij. Slovesne večernice s petimi litanijami so zaključile veličastno cerkveno proslavo.

Luckmannova hiša podirajo

Luckmannova hiša v Gradišču je bila silna prometna ovira, saj je nastajala skoro dan za dnem v ozki ulici ob njej prometna zagata. Ko so speljali tramvaj, je ta moral prav skozi to ozko žrelo, seveda po enem samem tiru. Ko bo hiša padla, bodo pa ta sedanji tramvajski tir odstranili in napeljali nov dvojni tir. S tem bo tudi tramvaj pridobil na hitrosti, varnost osebnega in vozovnega prometa pa bo neprimerno večja kot doslej.

V HOTELU BELLEVUE

Danes koncert, jutri komarjeva nedelja, prireditev glasb. društva »Zarja«.

Dnevna kronika

Požar na Bohinjski Beli

Boh. Bela, 28. avg.

Ta četrtek zjutraj ob treh je nastal velik ogenj sredi zgoraj vasi Boh. Bele. Gorelo je veliko gospodarsko poslopje pri šilarju Ogenj so domači opazili, ko je bilo že vse v plamenu. Na pomoč je prihitela skoraj vsa vasa in domače ter kupljenjsko gasilno društvo. Z novo motorko ter skrajnim naporom se je posrečilo končno požar omejiti samo na goreče poslopje. Nadvse požrtovalno so ves čas delali in skrbeli za red pri gašenju orožniki z Bleda. Izvanredna sreča za vso zgoraj vasa, ki je bila v največji nevarnosti, da vsled silnega ognja pogori, je bila, da je pred deževalo, bilo popolnoma brezvetrno vreme in da je bilo še dosti vode na razpolago radi dežja.

Do tal je pogorelo celo gospodarsko poslopje, 40 voz sena, mnogo slame, edino žito, ki so ga ob letošnji slabi letini pridelali, nekaj prešičev, najbolj pa je tarna gospodar radi izgube gospodarskega orodja, ki mu je dobesedno vse pogorelo. Škoda je zelo velika in brez tuje pomoči ne bo mogel gospodar tega udarca prebrojiti, saj kje naj denar za dobi, poleg tega pa je cela tropska majhnih otrok. Res ubogi ljudje! Kako je ogenj nastal, se ne ve; sumi se zločina roka.

Na nesrečo naj opomni tudi merodajne fakto-rie na prepotrebni in nam že obljubljeni vodovod za Boh. Belo. Naj se vendar kaj kmalu začne z delom. Saj bodo stroški za vodovod mnogo manjši, kot bi bila škoda, če bi morda kdaj pogorela vsa vasa, ker ne bi bilo potrebne vode.

Trata v Poljanski dolini.

Koledar

Sobota, 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Krstnika; Sabina, mučenica.

Osebnosti

== Vpis v odvetniško zbornico. V imenik odvetnikov Advokatske komore v Ljubljani sta vpisana odvetnika dr. Brajše Stojan s sedežem v Novem mestu in dr. Fornazarič Slavko s sedežem v Mariboru. Dr. Ahazih, odvetnik v Ljubljani, se je 13. avgusta 1931 preselil v Škofjo Loko; njegovo ljubljansko pisarno je prevzel dr. Pirc Makso, odvetnik v Ljubljani.

== Upokojen je Braun Vilim, višji carinski kontrolor pri carinarnici v Ljubljani.

== Viteza francoske častne legije sta postala Stana Jugosl. Sokolske zveze gg. dr. Murnik in Smertnik.

Ostale vesti

== Vlada na Bledu. Na Bledu se že deli časa nahaja ves kraljevski dvor z vso rodbino Nj. Vel. kralja. Pred tremi dnevi je došel na Bled ministrijski predsednik general Zivkovič, ki se je nastanil v vili Melita. Na Bled so med tem dospeli

Akrobati v Ljubljani

ministri dr. Srškič, dr. Ljotič, Nikola Uzunovič, Stanko Šibenik in Nikola Preka. Te člane vlade je sprejel v avdienci tudi Nj. Vel. kralj. Ministra inž. Dušan Serneč in Radojčić sta že poprej dospela na Bled. Na Bledu se mude tudi bivši ministri dr. Svirjuga, Demetović, dr. Grigson in dr. Svetislav Popović, dalje pa tudi naš poslanik v Pragi dr. Kramar.

== Največji nastop slovenskih pevcev bo na praznik, dne 8. septembra popoldne ob pol 3 na Kongresnem trgu. Ta dan nastopi v skupnem zboru 2408 pevcev, ki bodo izvajali razne moške, mešane in ženske zборе. Opozarjamo, da se bodo dobile vstopnice od torka dalje v Matični knjigarni. Za slučaj slabega vremena je skrbnjeno, da se bo vršil koncert v dvorani in se bodo dajale za to dvojne vstopnice: za Kongresni trg in za dvorano. Zunanja naročila sprejema Matična knjigarna.

== Otroci naših izseljencev iz Nemčije in Holandije, ki so dospeli dne 5. avgusta t. l. na 4-tenedensko letovanje v domovino, se vrnejo k svojim staršem v Nemčijo in Holandijo dne 3. septembra t. l. z brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 20.50 zvečer. Nadzorovalci in sorodniki teh otrok se tem potom napredujejo, da te otroke pripeljejo pravočasno, vsaj pa do 18. ure navedenega dne na gl. kolodvor v Ljubljani. To objavlja vodja transporta g. Deželšč. Prijatelji otrok se napredujejo, da jim prinesejo kakšen prigrizek za na pot.

== Učence škofovske gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano ponovno opozarjamo, da se morajo 1. ali 2. septembra javiti ravnateljstvu za vstop v gimnazijo, ako dotlej še niso poslali pismenih prijav.

== Vnanja uršulinska osnovna šola v Ljubljani ima 5. septembra šolsko sv. mašo. 7. septembra se prične pouk.

== Pouk na Dr. Krekovi meščansko-gospodinj-ski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani se prične dne 1. oktobra 1931. Prijave sprejema vodstvo pismeno ali ustno.

== Na državni meščanski šoli na Viču pri Ljubljani bo vpisovanje 30. in 31. avgusta, obkraj od 9 do 12; dne 2. septembra ob 8 šolska maša in 3. septembra pa redni šolski pouk. — Ravnateljstvo.

== Vpisovanje na drž. konservatorij v Ljubljani bo v dnevi 1., 2. in 3. septembra vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. Vsi gojenci morajo izpolniti uradno prijavo, ki mora biti kolkovana s Din 5.—. Prijava se dobi pri slugi in stane Din 3.—. Poleg tega morajo predložiti novi gojenci zadnje šolsko izpovedno zavojo, ki ga sicer obiskujejo in krstni list. Stari pa lanskim indeksi in lanskim spravelec. Pri vpisu mora vsak gojence plačati Din 40.— uko-vine in Din 20.— za zdravstveni fond, izpita takša znaša Din 30.— in se mora vplačati tudi pri vpisu. Sprejemni izpiti so 4. in 5. septembra, redni pouk pa 7. septembra.

Motoh kava — Telefon 25-77

== Na meščanski šoli pri Sv. Lenartu bo vpisovanje v ponedeljek in torek, dne 31. avgusta in 1. septembra od 8 do 12. Otvoritev služba božja bo v sredo, dne 2. septembra, v četrtek, dne 3. septembra pa se prične redni pouk.

== Vpisovanje na šolo Glasbene Matice bo v dnevi 1., 2., 3. in 4. septembra vseh od 9. do 12. in od 15. do 17. v pisarni Glasbene Matice. Vpisnina znaša Din 40.—, plačati je pa tudi ukovino za mesec septembra. Gojenci naj se zglašijo v vpisu v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Pred vpisom morajo izpolniti stanovski izkaz, kateremu prilože krstni list in zadnje šolsko izpovedno. Razdelitev k učiteljem bo v soboto, 5. septembra popoldne, nakar se začne redni pouk. — Šolsko ravnateljstvo.

== Za predstave »Stehernika« in »Gorenjskega Slavčaka«, ki bodo odigrane dne 6. in 7. in 8. septembra na prostem, se bodo dobivale vstopnice od torka dalje v vezi dramskega gledališča. Zunanje posest-nike prosimo, da si takoj naroče vstopnice po do-

pisnici. Za slučaj slabega vremena je skrbnjeno, da bo predstava mesto na prostem, v dramskem gledališču in bodo vsi zunanji posetniki, ki že v pred-prodaji kupijo vstopnice, dobili po dve vstopnici in sicer za predstavo na prostem kakor tudi za gledališče, tako da jim je obisk absolutno zagotovljen. Cene so izredno nizke, ljudske, od 26 Din navzdol.

== Ocenjevanje in povrnitev škode, ki jo na-pravi vojska na vojaških vezbah. Da bodo mogli lastniki in najemniki zemljišč, na katerih je vojska povodom svojih vezb napravila kako škodo, pravočasno zahtevati odškodnino, se opozarjajo na to-zadevne predpise, ki jih je izdal minister vojne in mornarice. Pojasnila, kako se ocenjuje in plačuje škoda, so razvidna iz razglasa, ki je sedaj objav-ljen na občinski deski. Važna je zlasti določba, da je treba v primeru, ako kdo hoče zahtevati, t a k o j sestaviti komisijo iz dveh oficirjev in enega zastop-nika občinske oblasti, ki takoj v navzočnosti oško-dovanca ali njegovega namestnika izvrši oceno in jo naznani pristojni komandi in oškodovancu.

== Odpora za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani pri-hajajo od organizacij, društev in posameznikov pri-jaže za dostop na slavnostni prostor brez navedbe imen. Ker je pisarna odbora preobremenjena z de-lom, ne more nikogar pozvati posebej, naj navede točno ime; zato poziva tem potom vse prizadete, naj naknadno sporoče imena. Nadalje obvešča od-bor, da ne daje železniških legitimacij za četrtnsko vožnjo v komisijko razorožadajo. Zato ne bo vračal denarja za vrnjene legitimacije. Na odbor prihajajo tudi prošnje posameznikov in korporacij za dostavo železniških legitimacij; železniške legitimacije se redoma dobe pri občinah, ki so prejele od odbora vsa poasnila. Ako na se bodo nosamezniki, druš-tva itd. vendarle obračali na odbor za železniške legitimacije, jim bodo poslale le proti povzetju stroškov za železniško legitimacijo in poštnino. — Odbor za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani, Kongresni trg 1-11.

== Razid društva. Izseljenska liga je na obč-nem zboru dne 13. julija 1931 sklenila razid društva.

== Mizariji, kovači, ključavničarji, kleparji, me-sarji, krojači, čevljarji naj ne naročajo strojev, ki jih potrebujejo za svoje delavnice preje, dokler si atso ogledali strojev in orodja, ki bodo v bogati izbiri razstavljeni na letošnjem jesenskem ljub-ljanskem velesejmu od 29. avgusta do 9. septembra. Najmoderneje stroje in orodje za vse te stroke razstavljajo prvotne domače in tuje tvrdke. Z nabavo teh strojev si vsak obrtnik olajša svoje delo in doseže izdatne prihranke na času in de-narju.

== Perutinarstvo. Sestavil A. Stivnik. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena Din 40 v platno vezana Din 60.

== V umiljivi besedi opisuje pisatelj, kako vzga-jamo perutnino, da se perutinarstvo povzpne do večje dobičkonosti tudi v naših krajih. V knjigi se vidi, da je sestavljena z veliko marljivostjo po raznih virih in po bogatih izkušnjah pisateljevih.

== Huth-Hanssovo deklislo vzgajališče na-znanja vsem cenjenim staršem, da je ukinilo svoje obratovanje ter se jim tem potom zahvaljuje za

na Kongresnem trgu

vse zaupanje in naklonjenost napram zavodu. Ob-enem pa obvešča p. t. starše, da daje učiteljstvo še nadalje posebne ure v slovenščini, francoščini, nemščini in klavirju. Naslov do 1. oktobra je še Poljanska cesta 6, potem pa Tabor 3.

== Huth-Hanssovo deklislo vzgajališče nazna-nja vsem cenj. staršem, da je ukinilo svoje obra-tovanje ter se jim tem potom zahvaljuje za vse zaupanje in naklonjenost napram zavodu. Obenem pa obvešča p. t. starše, da daje učiteljstvo še na-dalje posebne ure v slovenščini, francoščini, nem-ščini in klavirju. Naslov do 1. okt. je še Poljan-ska cesta 6, potem pa Tabor 3.

== Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

== Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanj-šani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobnih pojavih, tresenju udov, za-spanosti, povzroči čišča naravne »Franz-Josef-grenčice«, točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot važno pomožno sredstvo proti griži in obolenju želodca, ki nastopata v družbi mrzlice. »Franz-Josef-gren-čica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in spe-cerijskih trgovinah.

Rogaška slatina

Glavna sezona zdravilišča poteka. S prvim septembrom prične posezona. Od ajava mednarod-no mešani gostje glavne sezone, da napravijo pro-stora domačemu svetu, uradništvu, sploh takim, ki iščejo ali uspešnega in cenega zdravljenja, ali pri-jetnega odihla. Rogaška Slatina, prelesta in je-senskih čarih svoje okolice, smelja joča se, vabi vsakogar; bogataš in siromak najde tu sebi pri-merno zavetišče, dočim so mineralna voda in dru-ga zdravila vsem dostopna, za vse enak lek. Upra-va zdravilišča je znatno znižala cene za letošnjo posezono. Splošno velja izza 1. septembra 25% po-pust pri vseh cenah; za državne uradnike, njih soproge in neposrednjeno dečo, za preč. duhov-ščino pa znaša ta popust 50%. Isto velja za vse magistratne in občinske uradnike osebno. Zdrav-niki, žene in neposrednjena deca imajo v posezoni 50% popusta pri stanovanju, oproščeni so tako, kopelji pa imajo brezplačno.

Veliko prednost ima vpeljni pavšal popolne celoletenske preskrbe. Stroški so naslednji: sploš-no 590—655 Din za državne uradnike 406 600 Din po osebni tedensko. Za ta pavšal dobi gost do-bro, tečno (tudi dietetčno) hrano, v štirih obrokih dnevno, stan, postrežbo, tedensko enkratno zdravniško ordinacijo ter zdravilna sredstva s ko-pelmi; s pavšalom so poravnane tudi vse takse. Ob povratku uživa vsak gost, ako je bil najmanj 10 dni nepretrgoma v zdravilišču, 50% popust na železnikah.

Ob teh ugodnostih je privlačnost Rogaške Slatine, stopnjavana z učinkovitostjo zdravljenja, ki po svojem načinu in predvsem po uspehu ne zaostaja za inozemskimi zdravilišči istih indika-cij, razumljiva in prav to je tudi nje najboljša priporočilo. — J. S.

Sv. Jurij ob Ščavnici

Tukajšnje agilno bralno društvo ponovi v nedeljo, dne 30. t. m., v Pergerjevi dvorani krasno spevoigro »Darinkar«, ki je žela ob priliki fantov-skega tabora tako lep uspeh. Pridite tudi iz so-sednjih žudiit

Grozen roparski umor ob severni meji

STARKA S PREKLANO LOBANJO NAJDENA V SADOVNJAKU MRTVA. — KDO JE MORILEC?

Maribor, 28. avgusta.

V Gačniku št. 57 pri Jarenini stoji nizka hi-šica z majhnimi okenci, kar ji daje posebno tajni-stveno oblečje. V ozadju stoji hlev poleg sado-vnjaka, daleč naokrog pa nobene žive duše. Tukaj v tej samotni je stanovala sama s 67 let starim hla-pcem Petrom Spelce, 70 letna posestnica Julijana Herič. Davi ob pol 4 sta jo v njenem sadovnja-ku, kakih 70 korakov daleč od hiše našla posest-nika Stefan Kuhta in Franc Trčak iz Gačni-ka, ki sta šla v ranih urah kosit. Našla sta jo ob poti, ki pelje skozi sadovnjak, na tleh ležečo. V prvem trenutku sta menila, da je pijana, ali pa da je tankaj zaspala. Ko pa jo nista mogla pre-buditi, sta se nagnila in v polmraku odrevenela od groze, kajti videla sta, da je njena lobanja pre-klana in pod njo z roso pomešana množina krvi. Koščki razbite lobanje in drobci možganov pa so ležali na okrog. Obtipala sta jo in skozi njune roke je šla mrtvaško ledena mrzlot.

Kuhta se je takoj podal k posestniku Sraju, ki je v bližini ter ga obvestil o dogodku. Sli so takoj vsi trije po hlapca Spelca, ki so ga našli spečega v hlevu. Takoj so o dogodku obvestili orožniško postajo v St. Ilju, a o tem so bili ob-veščeni tudi tuk. orožništvo in policija. Na mesto umora je takoj odšlo orožništvo iz Maribora in Spilja s kapetanom Djemidžjem čelu. Od mari-borske mestne policije pa je takoj prihitel v Gač-nik daktiloskop Ivan Grobine s policijskim psom Egonom. Posrečilo se mu je na neki omari izvršiti posnetke prstnih odtiskov.

Kdo je morilec?

Zanimivo je, kako je policijski pes Egon ubral sled. Najprej so ga peljali v sobo, kjer je spala pokojnica. Takoj je zavohal sled, stekel proti veži ter ubral sled v smeri proti hiši, kjer stanuje oskrbnik umorjenke, 46 letni Viktor Bafmann. Baf-manna so na podlagi tega in pa okolnosti, da se sledovi v sadovnjaku krijejo z dolžino njegovih čevljev ter z obliko in podkovanostjo istih areti-rali in zvezali. Bafmann je takoj od vsega začetka tajil vsako krivdo, četudi so se na drugi strani našle priče, ki izpovedujejo, da je bil Bafmann še večer pri umorjenki Heričevi, s katero da se je sprl, nad njo vpil in ji v trenutku razdra-ženosti grozil, da jo bo ubil. Tudi pred komisijo, ki je prišla danes popoldne na mesto umora, je Bafmann slej ko prej tajil vsako krivdo. Jokal je ko majhen otrok, vendar pa ga bodo sprilo raz-nih okolnosti, med drugim, da so našli pri njem vžigalice iste vrste, kakor so jih našli danes zjutraj na tleh pred hišo umorjenke, in s katerimi si je menda zločinec v temi pomagal, pridržali v zaporu. Bafmann je bil odpeljan v mariborske sod-ne zapore, kjer se bo ugotovila njegova krivda ali nedolžnost.

Ni izključeno, da bodo v zvezi s celo zadevo aretirali še njegovo ženo.

Celje

Redna javna seja občinskega odbora Celje-mesto bo predvidoma v petek 4. septembra ob običajni uri v sejni dvorani mestnega magistrata.

danes ob 6 in 9 zvečer

== Nesreča pri igri. Dne 27. avgusta proti ve-čerju so odrasli fantje v St. Juriju ob Taboru igrali neko družabno igro. Pridružil se jim je tudi 40 let-ni posestnik Jelen Ferdo. Ko je moral med igro bežati, je padel in oni, ki ga je moral loviti, mu je stopil tako nesrečno na desno nogo, da mu jo je zlomil pod kolonom. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

== Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla v četrtek 27. avgusta Ema Starc, 10 letna rudarjeva hčerka, doma v Hudi jami 1. — 28. avgusta je umrla v javni bolnišnici 42 letna zasebna name-ščenka Marija Kuss iz Celja. Naj v miru počivata!

== Rešilna posaja opozarja, da se prevažajo člani OUZD z rešilnim avtom samo, ako je prevoz odredil zdravnik OUZD. V nasprotnem slučaju mora nositi stroške za prevoz oseba, ki jo je treba pre-peljati, odnosno oseba, ki je pozvala rešilni avto. (To velja za primer bolezni, ne pa glede večjih ne-sreč.) To se objavlja, ker je bilo v zadnjem času več primerov, da se je OUZD branil plačati pre-voz. — Ponovno se opozarja, da se bolniki s ka-ko nalezljivo boleznijo ne prevažajo z rešilnim avtom, ampak da se mora pozvati v tem primeru izolirni voz Zdravstvenega doma. — Takša za prevoz z rešilnim avtom znaša 50 Din in za vsak kilometer izven mesta 8 Din skupno tja in nazaj.

== Sport. Dirka kluba slovenskih kolesarjev Celje, ki se ni vrnila preteklo nedeljo zaradi ne-ugodnega vremena, se bo vrnila v nedeljo 30. av-gusta na progi Celje—Teherje—Ljubčana—Arelin—Celje (trikrat). Start ob 9 pri Gamsovi trgovini v Gaberju, cilj istočasno okrog 11. — Danes ob 20 se-stanek dirkačev v hotelu »Hubertus« v Gosposki ulici. — Odbor.

Novo mesto

Ob priliki 10-letnice vladanja Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I je naklonila Vincencijeve konferenca v Novem mestu tukajšnjim revnim otrokom znesek 200 Din.

Odlikovanje za zaslug. Dvorni svetnik gosp. Fr. Suklje je bil pred kratkim odlikovan s Češko krono III. razreda.

Tenis. V nedeljo, 30. avgusta priredi na svo-jem igrišču prvi Teniš-turnir. Prišli bodo igralci SK Ilirije iz Ljubljane, ter bo ta elitna prireditelj ki je pri nas prva te vrste, gotovo s strani novo-meške publike sprejeta z velikim zanimanjem.

Prosvetno društva na Trati bo proslavilo v nedeljo, dne 30. avgusta 1931 ob treh popoldne v Društvenem domu na Trati 25-letnico svojega ob-stoja in delovanja! Za vzgojo in izobrazbo ljudstva v Poljanski dolini si je Prosv. društvo na Trati pridobilo mnogo zaslug, zato se veseli svojega sre-brnega jubileja! Vesele pa se tudi vsi tisti, ki znajo ceniti pravo verskonravno vzgojo in izob-razbo in bodo zato v častnih zastopstvih vseh oko-liških Prosv. društev proslavili 30. avg. t. l. 25-letnico Društva na Trati.

Trbovlje

Beda rudarjev. Jesen je tu, bliža se zima, a praznovanja šilhtov pa še ni konec. Za mesec sep-tember je napovedala TPD., da se praznuje 6 dni, tako bodo napravili 20 šilhtov pri že reducirani plači. Kako bo živel rudar 5—8 člansko družino z 250 Din na 14 dni. presoditelj

Kaj je ugotovila komisija,

Danes popoldne se je odpeljala na mesto umo-ra komisija, v kateri so bili sodni izvedenec dr. Florjan, preiskovalni sodnik dr. Grmovšek, drž. pravdnik dr. Deu, orožniški kapetan Djemidžič ter narednika Moric Zganiš in Ivan Kosmuč. Pri tem so ugotovili, da ima Heričeva zadaj prebito loban-jo, obraz je bil ves krvav, na levi roki pa je opaziti praske, iz čegar se da sklepiti, da se je starka najbrže branila. Sodeč po poškodbah, se vili udarci absolutno smrtonosni ter prizadejani v nekim topim železnim predmetom, morda topim delom sekire. Poškodbe so bile tako težke, da je morala smrt nastopiti takoj.

Domači hlapce ne ve nišesar.

Hlapce Peter Spelce spi navadno v hlevu. Tudi večeraj se je podal spat ob navadni uri, ko je legla noč na zemljo, ter želel pred odhodom He-ričevi kakor po navadi, lahko noč, nakar mu je ona odvrnila, da pride danes zjutraj molzt. Ve iz-povedati le to, da ga je prišel Sraj zbuditi ter mu sporočil strašno vest. Pravi, da ni slišal nobenega krika in vptija, in da je kmalu ko je legel, zaspal, ter se ni zbudil, dokler ga ni poklical Sraj v hlevu.

Popolno razdejanje. — Roparski umor?

V obeh sobah in kuhinji je bilo vse razme-tano in pretaknjeno. Bavno tako tudi v predsobi. Zločinec je vdril celo v shrambo ter zapilil topo-rišče sekire v zaseko ter se bržčas z njo mastil. Ali je zločinec kaj nesel in kaj je odnesel, se ne da dognati. Ljudje pravijo, da je bila pokojna Heričeva bogata in da je imela najmanj 100.000 dinarjev gotovine pri sebi, o čemur pa ni bilo danes pri preiskavi nobenega sledu. Našli niso niti dinarčka, kar je tembolj sumljivo, in kar kaže na to, da je najbrže v ozadju roparski umor. Pač pa se je našla hranilna knjižica na 2.250 Din. Kje je pokojnica imela denar in koliko ga je ime-la, tudi hlapce ne ve nišesar povedati in je vsa zadeva v tem oziru zakrita v popolno temo, ter bo šele preiskava dognala, kdo je krivec in kakšen namen ga je pravzaprav napeljal na ta grozovit zločin.

Kako se je zločin izvršil?

Kako je izvršen zločin pravzaprav ne ve nihče, vendar pa domnevajo, da je zločinec potkal na zaklenjena vrata in izvalil starko s kakšno pre-tvezo, da mu je odprla vrata, nakar jo je ubil. Ti zaključki slede iz dejstva, da po vsej sobi ni bilo nikjer krvi, pač pa so se krvavi sledovi ze-čeli pri vratih, odkoder je zavlekel zločinec starko v sadovnjak, kjer sta jo potem našla omenjena dva posestnika.

Kakšna je bila pokojnica.

Sosedje vedo povedati, da je živela Heričeva vedno sama za se, ni ji bilo za družbo, rada pa se je tožarila. Sorodnikov nima nobenih, razven brata, ki živi menda od leta 1918. nekje v Av-striji. Kje je sedaj, niso mogli ugotoviti.

Šiskarji slave

Agilni Hermes, o katerem je znano, da ima »tovarnar« za igralce, s katerimi zalaga naše nogo-mešne klube, si je zgradil lastno nogometno igri-šče. Od Mihelečiča, Plešov, Dolinarja, Zemljaka, Uršiča do novih zvezd, bratov Sveticov, vse to je zraslo pri Hermesu. Naši najboljši nogometaši so se učili brcati žogo v Šiški! Ze pri 10 letnici smo ugotovili, da je Hermes klub, na katerega smo lahko ponosni, pa čeprav sam kot tak ni dosegel posebnih uspehov izven meja Ljubljane.

Toda Hermes ne počiva. Zgradil si je lastno igrišče na prostoru med Gorenjsko in Kamniško železnico. Ob tej priliki bodo Šiskarji priredili zanimiv nogometni turnir, na katerem bodo sode-lovali železničarski klubi iz Subotice, Belgrade, najbrž tudi Ilak in ljubljanska Ilirija. Torej kot vse kaže, je Hermes pripravljen proslaviti otvo-ritev svojega igrišča na zelo svečan način. Pri-reditev se bo vršila v nedeljo 6. in v torek 8. sep-t. To novo igrišče bo pa Hermesu pomagalo, da bo vzgojil še več prvotrstnih igralcev, ki bodo v po-nos našega mesta. O turnirju in sodelujočih mo-štvih bomo pa še spregovorili. Opozarjamo pa že danes na to zanimivo prireditelj.

Razne sporne vesti

V Zagrebu se mrzlično pripravljajo na sreča-nje z Madridom. Kot smo že poročali, se tekma vsi ponosi in imajo pripravljene žaromete, ki bo-do svetili s 60.000 svetilami. Take močne razsvetlja-ve v Zagrebu še niso imeli. Na zadnji seji je pa ZNP izvolil novega podveznega kapetana, starega reprezentančnega igralca Concordiása Dasoviča. G. Dasovič je že sestavil reprezentančno momstvo, ki bo igralo proti Madridu v naslednji sestavi: Mihelečič-Bivec, Rajković-Ralič, Premrl, Sinković-Stanković, Hitrec, Zivkovič, Cindrič, Kokotović. Mestna elek-trarna je p a stavila vse tehnične pripomočke brez-plačno ZNP na razpolago. Sama bo na svoje stro-ške montirala žaromete in tudi elektrika bo za-sloni. Tako namreč podpira zagrebška občina sport!

Nada Lampretova tudi pri hrbtnem plavanju ni imela več sreče. Pri hrbtnem plavanju 100 me-trov je prišla četrta na cilj v času 1:30:4. Toda ker pridejo samo prve tri v finale, je Lampretova iz-padla.

Kamniško waterpolo-moštvo nastopi v nede-ljo popoldne v kopališču Ilirije proti juniorjem Ilirije.

Za Balkanijado, katero prirede Bolgari v So-fiji, se zelo pripravljajo; to bo gotovo do sedaj ena največjih prireditev, ne samo na Balkanu, temveč tudi v Srednji Evropi.

Prireditelj S. O. Borec

V nedeljo 30. avgusta priredi S. O. Borec, lah-koatletski miting. Prva točka mitinga se vrši ob pol 10 dopoldne in sicer ženska stafeta na progi 5×60 m t. j. od kolodvora do poti, ki pelje v Kre-kov dom. Zatem lahkoatletске tekme posameznikov iz sledečih panog: Skok v višino z zaletom, v daljavo, v višino ob palici, metanje kroglice in tek 100 m, ter tekme v petoboju iz zgornjih panog. Popoldne se pa vrši hazenska tekma med Kranj-čankami in hazenašicami Borca, ki so dosedaj naj-monejša družina na Jesenicah. Ker bo borba na lahkoatletskem mitingu, kot pri hazenski tekmi zelo zanimiva, vabimo občinstvo, da v velikem številu poseti obe prireditvi.

S. K. Ilirija. Ponovno opozarjam vse intere-sente za sabljaski ali floretski tečaj, ki ga priredi S. K. Ilirija, da izvolijo javiti svoj naslov do naj-kasneje 3. septembra 1931. Tečaj za začetnike v floretu se bo pričel sredi septembra meseca. Kon-cem meseca se pa nadaljuje lantski tečaj s priklju-čitvijo začetniškega. Naslove naj se vpošije na: Ju-lij Bar, Mestni trg 5-1

Nojeva peresa zopet v modi

Reja nojev — Najdragocenejša peresa

Blizu dvajset let je tega, odkar je svetovna vojna izključila iz mode nojeva peresa. Zgodilo se je to nekaj zaradi splošnega obubožanja, nekaj zaradi razbitih trgovin, zvez, v veliki meri pa zato, ker je bila moda sploh krenila na čisto nova pota. Danes se vrača moda iz svoje zadnje skrajnosti, ko je žensko skoraj docela slekla, v drugo skrajnost in uvaja zopet dolge, dostojanstvene obleke in paradne klobuke z nojevimi peresi in drugim ptičjim nakitom. Čas za to menda ni ravno najbolje izbran, saj bo ta moda za 100 in več odstotkov dražja nego dosedanja, a morda bo treba zato manj izpremembe v ženski garderobi?

Za začetek so si modne trgovine topot pomagale s starimi zalogami nojevih peres, ki so dvajset let ležala v naftalinu po škatljah; prišle so pa že tudi prve nove pošiljke iz Afrike in Kalifornije.

Msgr. Francesco Borgognini — Duca, papežev nuncij na italijanskem dvoru, ki bo po vsej priliki imenovan za Ciriacijevega naslednika v Pragi.

Najlepša peresa so vedno prihajala iz Afrike. Ko je moda sredi minulega stoletja začela uvajati ta nakit, so gospodarski krogi organizirali proizvodnjo in jeli rediti noje na posebnih farmah. Iz južne Afrike se je razširila ta panoga v Somalijo, Senegalijo, Alžir in Maroko. Tudi v Kaliforniji so redili noje, in ko je povpraševanje po nojevih peresih nehalo, so uničili farmarji noje enostavno izpustili na svobodo. V kratkem času si je mogel na zapadnih pustinjah Združenih držav vsak sam preskrbeti nojevih peres, kolikor je hotel.

Sedaj zopet povsod hite ustanavljati vzrejevališča za noje. Tako vzrejevališče je zelo priprosto in poceni. Nojem je treba dati le vsak dan dovolj vode in zelenjave in od časa do časa nekoliko mrčesa, martinčkov ali kač, pa izvrstno uspevajo. Vrhu tega jim je treba natresti kamenčkov, ki jih potrebujejo zaradi prebave (tudi kokoši in druga perutnina ter

Hamaguchi, bivši japonski ministrski predsednik, na katerega je bil lani izvršen atentat. Hamaguchi je sedaj na posledicah umrl.

ptice žro pesek, da morejo krmo v želodcu bolje zmleti). Treba je samo paziti, da ne pridejo nojem pod »zobe« kosi železa ali drugih kovin ali pa steklene črepinje. Vse to bi noji pohlepno pogoltali, toda njihov želodec taki »krmi« ni kos — kljub slovesu, ki ga uživa.

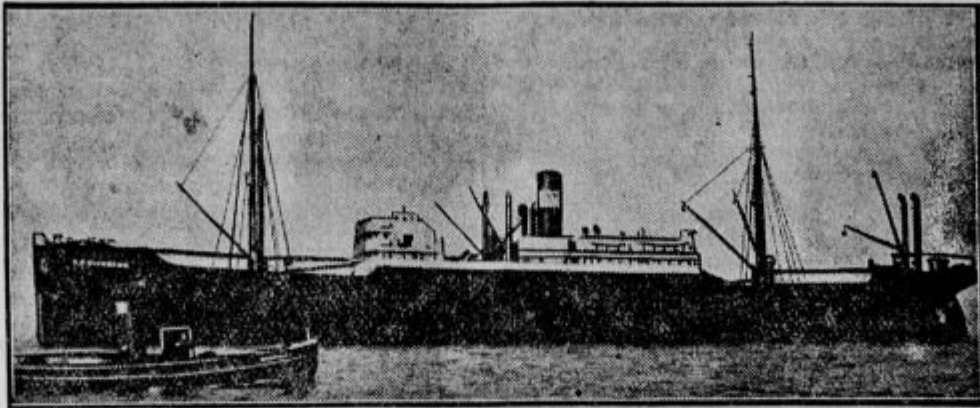
Nojeva samica znese v pesek približno deset jajec; vali večinoma samec. Včasih noji jajca tudi enostavno zakopljejo v pesek in prepuste solncu, da jih izleže. Mladi se izvalje v teku 6—7 tednov.

Noji so zelo boječi in se počutijo dobro le v družbi zeber, žiraf in antilop. Človeku ne zaupajo in neradi prenašajo ujetništvo. Da bi noj v nevarnosti vtaknil glavo v pesek, je bajka.

Včasih so v vzrejevališčih z noji zelo kruto ravnali: dragocena peresa so jim enostavno izpulili. Sedaj živalim peresa odstrižejo; korenina se potem v par mesecih sama odloči in jo brez bolečin odstranijo. Po stri-

ženju zapro noje v tesne lesene zaboje, v katerih se ne morejo ganiti in morajo stati pokonci. Najlepša peresa niso v repu, marveč v perutih. Dober samec da 20 do 40 belih in nekaj črnih peres.

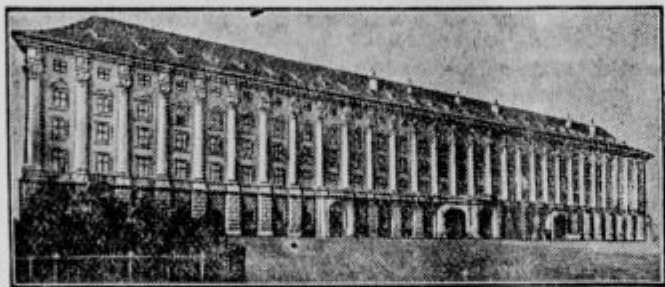
Ko je noj star približno pol leta, mu prvič postrizjejo peresa. Striža se potem ponavlja v določenih presledkih; le začasa gnezdenja prizanašajo živalim, ker potrebujejo

Hamburski parnik »R. C. Rickmers«, ki je bil pripeljal na Kina, na kantonsko vladno tri letala in 54 zabojev pušk, pa ga je nankinška vlada v Šangaju z vsem tovorom zaplenila. Zaradi tega dogodka je začelo prebivalstvo Južnega Kitaja nemško blago bojkotirati. Nemčija je vložila ugovor.

perje za valenje. S štirimi leti so noji dorasčeni; njihova peresa — če je sploh po tem blagu povpraševanje — dosežajo bajne cene. Pred dvajsetimi leti je dobil rejec za 1 funt peres (120 do 130 komadov) do 2000 zlatih frankov. Umljivo, da se je reja nojev hitro širila.

Leta 1865. so imeli v vsej kitajski koloniji 80 udomačenih nojev, leta 1875. jih je bilo že 32.000, leta 1904. 360.000, leta

Obnovljena Černinova palača v Pragi, v katero se je te dni preselilo češkoslovaško zunanje ministrstvo.

750.000. Se leta 1913. je izvozila južna Afrika za en milijon funtov šterlingov nojevih peres. Potem je prišla vojna. Sedaj Afričani in Kalifornijci zopet hite z rejo nojev.

Sličice iz Moskve

Nikjer ni ljudem tačas z rožicami poslano in marsikaj nerodnega in neverjetnega je tudi po zapadnih državah in v Ameriki. A 13 let po svetovni vojni smo na izredne razmere za-

gosto morete videti, kako kak paglavec s pračo meri na žarnico. Takoj se zbere okrog njega odrasli, ki z zanimanjem opazujejo, ali bo pogodil cilj ali ne? »Aa! pogodil je!...« V Moskvi se na ta način pobije na stotine cestnih luči in cela okolica ostane po cele tedne brez razsvetljave, ker uslužbenci električne centrale niso tako urni z nameščanjem novih žarnic.

V Moskvi se moreš danes komaj obriti ali ostriti. Če hočeš to na vsak način opraviti, potem se pripravi, da boš izgubil eno, dve ali še več ur. Število brivnic je majhno, še manj je brivcev. Marsikdo bi se rad bril doma. A to ni lahka stvar, kajti brivce so zelo redke in žiletne nože je mogoče kupiti le v najredkejših slučajih. Zato je neki šaljiv trpin predlagal, da naj se otvorijo brivnice »Brij se sam!« V teh brivnicah naj dobi naročnik me-

sto pred ogledalom, britev, čopič, milo, toplo vodo, brisačo... Obril se bo sam, ker je brivec danes v Moskvi luksuz.

Velika redkost je postala v Moskvi tudi ščetka za zobe. »Večer. Moskva« piše: »Mnenja smo, da je treba poklicati na najstrožjo odgovornost osebe, ki niso pravočasno poskrbele za to, da bi zagotovile moskovskemu proletariatu zadostno število ščetk za zobe...«

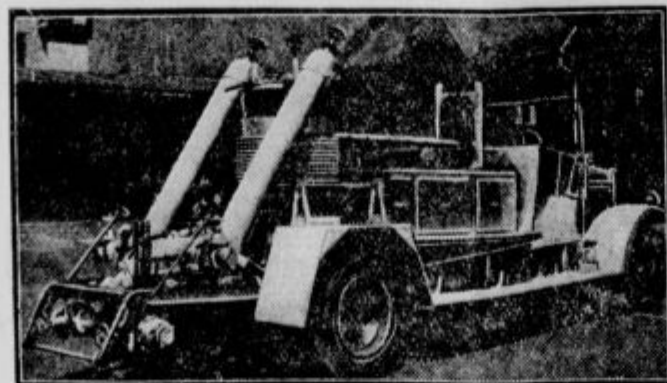
Enako manjka vilice in žlice. Isti list piše: »Vilice, navadnih kovinastih vilice ne morete tako izlahka dobiti po moskovskih menzah. Gostje se jeze, ko stojijo v vrsti in čakajo na vilice, nož in žlico ali pa kolnejo, ko sede za mizo brez jedilnega orodja in gledajo, kako jim postaja kosilo mrzlo. Pritožna knjiga je polna pritožb zaradi pomanjkanja nožev, žlic in vilic, a vilice ni in ni...«

Tvorci tropakta med Francijo, Poljsko in Rusijo, da se medsebojno ne bodo napadale: Laval, Pilsudski in Stalin.

časa vojne vendarle že povsod pozabili in se nam zde danes nemogoče. V prestolnici sovjetskega carstva so pa še danes na dnevnem redu stvari, ki nas živo spominjajo obupnih vojnih dni. »Centropress« navaja dobesedno po moskovskih listih naslednja poročila o moskovskih dnevnih dogodkih, ki so tiskana z drobnimi črkami:

»Večernaja Moskva« piše: Ponoči je za šoferja važno, da so ulice dobro razsvetljene.

Brizgalna za gašenje ognja s prahom. Brizgalno bodo uporabljali tam, kjer bi voda napravila veliko škodo: v trgovinah za manufakture, papirjem itd.. Gasilna mešanica sestoji iz ogljikove kisline in natrona.

Vendar je šofer največji sovražnik električne mreže za razsvetljavo mesta. Kajti šoferji porušijo letno do 600 kandelabrov s svetilkami. Približno 10.000 avtomobilov in 600 razbitih luči! — Kaj čaka električne drogove šele tedaj, ko bo vozilo po ulicah na stotine avtomobilov? — Pa še druga nevarnost je za ulične svetilke: otroci, ki se igrajo po ulicah. Po-

je to v kratkem času že tretja tragedija ljubavnih razmerij zakonskih mož: neki drug delodajalec in njegova tajnica sta šla skupno v prostovoljno smrt in v Simmeringu je vodja podružnice umoril svojo ljubovnico in samega sebe. Dunajski »Kleiner Volksblatt« piše ob tej priliki: »Najtežji del pri teh tragedijah morajo nositi prizadete zakonske žene. Bole-

čini nad grozno smrtjo soproga se pridružuje pekoča zvestost prevarane ljubezni in oskrbnjene časti in dostojanstva. Tisti, ki so grešili, so mrtvi, žene pa čakajo črni dnevi žalosti in bolesti nad uničeno srečo. Te tri vdove, katerim posvečamo te vrstice, imajo v svojem gorju nešteto sestra, o katerih nič manj grenki usodi ne pride v javnost nobena beseda: to so brez lastne krivde ločene žene, ki so jih verolomni možje zapustili, da bi si poiskali nove sreče v civilnem zakonu. To so ženske tragedije v času, ko se svetost zakona tako malo spoštuje. Marsikak mož ne bi šel tako daleč, ako javno mnenje ne bi bilo tako prizanesljivo nasproti zakonski nezvestobi, ako je ne bi celo odobraval in pospeševalo. Račun za moralno ohlapnost mož morajo plačevati poštene zakonske žene. To je treba enkrat z vso jasnostjo povedati.«

Čez noč milijonar

V zakotnem mestecu Gröbzig na Anhalt-skem živi mož, ki je v teh težkih časih postal skoraj čez noč milijonar. To je tamkajšnji urar Eiffeld, ki zna vrtati najmanjše luknjice na svetu: 0,05 milimetra v premeru. Ta mož je dal industriji umetne svile cedilca iz zlate platine, skozi katere precejajo ali »predejo« tekočo snov za umetno svilo. Tako nastajajo svilene niti. Eiffeld dobavlja svoje izdelke vsemu svetu in v doslej pozabljeno mesto prihajajo Japonci, Francozi, Italijani itd. Mož se v bogastvu ni prevzel in zahaja slejkoprej v svojo krčmo med priproste domačine. Izkazal se je pa tudi že, ko je dal na lastne stroške zgraditi ljudsko kopališče.

Belo pleme v Ameriki nazaduje

Uspeh letošnjega ljudskega štetja v Združenih državah je prvič v številkah pokazal nazadovanje belega plemena. Vzrok je v omejitvi doseljevanja, pa tudi v padanju rojstev pri belopoltem prebivalstvu. Dočim je celokupno prebivalstvo Združenih držav v zadnjih desetih letih naraslo za 16,1 odstotka, znaša povisek belega prebivalstva samo 15

Isidoro Ayora, predsednik države Ekvador, ki je s celokupno vlado odstopil.

odstotkov. Zaradi doseljevanja se je zvišalo število Mehikancev za 103 odstot, in število Filipincev za 706 odstotkov; potem slede Indijanci s 36, Korejci in Japonci s 25 odstotkov vsak, Indijci s 24 in Kitajci z 21 odstot.; samo črnci so zaostali za belci s 7,1 odstot. Kljub nazadovanju predstavlja belo pleme še danes 88,7 odstot. od 108.884.207 prebivalcev (l. 1921. 89 odstotkov). Črncev je 11.891.143 ali 9,7 odstot., Mehikancev 1.442.533 ali 1,2 odstot. in Indijancev 332.397 ali 0,3 odstot. Od ostalih narodnosti je: 138.834 Japoncev, 74.954 Kitajcev, 45.208 Filipincev, 3130 Indijcev, 1860 Korejcev in 780 pripadnikov vseh možnih plemen. — Še drugo zanimivo dejstvo kažejo številke ljudskega štetja: selitev prebivalstva v toplejše kraje Združenih držav. Florida izkazuje 51,6 odstotkov prirastka in države ob Tihem morju 47,2 odstotka, dočim se je zvišalo število prebivalstva v novooangelskih državah samo za 10,3 odstot.

Doli z uradnimi avtomobili

Madžarska vlada je sklenila, da ukine vsem ministrom njihove službene avtomobile. Tako začena grof Karolyi hraniti na pravem mestu.

Letalo na Molčanovi polarni sliki

Curškemu fotografu Bosshardu se je posrečilo odgonetiti tajno neznanega letala na polarni sliki profesorja Melčanova. Ugotovil je, da je prišlo letalo pri napačnem osvetljevanju z neke druge slike pomotoma na Molčanovo sliko.

»Ali je gospod Kljuka doma?«
»Da,« — je dejala služkinja — »vstopite, prosim in vzemite si stol.«
»Hvala, a bojim se, da stol ne bo za dostoval. Sem namreč eksekutor.«

»I kaj pa tako tečeš, fant?«
»Domov moram, mama me bo nabila.«
»Zato tečeš? Ali si tako rad tepen?«
»Ne, ampak kmalu bo tudi oče doma in če ne pridem pred njim, me bo namesto mene nabil on!«

»Ali nam ne bi hoteli kaj zapeti, gospodična Deračeva?« je prosil gostitelj.
»Rada,« se je hotela dati prositi, »toda pozno je že. Saj gostje že odhajajo...«
»Seveda, toda prepočasi odhajajo...«

Razpored jesenske razstave

Ljubljanski mednarodni velesejem je priredil pod imenom »Ljubljana v jeseni« veliko kulturno, tujsko, prometno in gospodarsko razstavo, katere otvoritev bo danes ob 10 dopoldne v prisotnosti odličnih gostov.

V informacijo naših čitateljev in interesentov podajamo kratek pregled razporeda posameznih razstav, o katerih poročamo na drugem mestu.

Paviljon E. V tem paviljonu se nahaja bogata razstava pohištva in stanovanjska oprema. Nadalje so v tem paviljonu razstavljene: preproge, muzikalije, sodi, čevlji in hladilne naprave.

Paviljon F. Tu je nameščena Češka industrija, industrija kovinskih izdelkov ter pletilnih strojev. Razstavljeno so tudi plinski štedilniki in peči.

Paviljon G. je posvečen kmetijstvu. V njem je zastopani mlekarstvo in sirarstvo, čebelarstvo, zelenjadarstvo, vinarstvo, perutninarstvo in kuncereja. V tem paviljonu je razstavljen tudi med in jajca.

Paviljon H. je zasebna trgovina in so v njem zastopani: pletenine, kožušina, šivalni in pisalni stroji, kozmetika, farmaceutični in kirurški izdelki.

UVOZ V JULIJU.

V Juliju je znašal naš uvoz 100.786 ton v vrednosti 388.1 milj. Din. V primeri z julijem lanskega leta je naš uvoz padel po vrednosti za 32,8%, po količini pa za 28,6%. Iz tega se jasno vidi, da so zlasti nazadovale cene: v mesecu juniju je znašal naš uvoz 384,7 milj. Din in je torej julij uvoz le malo narasel, dočim je bil dvig v juliju lanskega leta večji.

Glavni predmeti našega uvoza v juliju so bili naslednji (v oklepajih podatki za junij, vse v milj. Din): bombaž 570,7 (5,8), predvo 29 (23,4), tkanine 26,1 (23), volna 7,7 (5,3), tkanine 12,2 (9,1), železo predelano in polpredelano 7,4 (7), pločevana 7,5 (6,2), čevli 6,4 (3,9), popolnoma izdelani predmeti 22,5 (8), evil, predivo 5,8 (5,4), tkanine 3,5 (11,9), nafta 0,01 (4,6), kožo dom. živali, nepredelane 8,1 (10,9), kava 7,5 (6,8), premog 12 (14,3), rastlinska olja 3,1 (3,8), stroji in aparati 36,2 (26,8), elektrotehnični predmeti 20,2 (12,5), prevozna sredstva 14,1 (16,6), tiskar. papir 2,9 (5,4).

V mesecu juliju je bila trgovinska bilanca pasivna za 36,6 milj. Din, v mesecu juniju pa za 34,3 milj. Din.

Skupno je v prvih sedmih mesecih tekočega leta 662,911 ton za 2.969,7 milj. Din. V istem času lani smo uvozili 874,249 ton za 4.055,5 milj. Din. Iz tega sledi, da je uvoz letos padel po teži za 24,2%, po vrednosti pa za 26,8%.

Trgovinska bilanca je bila v prvih sedmih mesecih zaključena s pasivnostjo 302,5 milj. Din, v primeri s 179,3 milj. Din za prvih sedem mesecev 1931. Pasivnost se je torej skoro podvojila. V posameznih mesecih je bila letos in lani naša zunanja trgovina sledeča (vse v milj. Din):

	Uvoz		Izvoz	
	1931	1930	1931	1930
januar	410.3	560.9	384.1	616.2
februar	388.3	521.1	333.1	480.8
marec	543.2	658.5	441.9	599.0
april	461.6	624.5	429.5	615.8
maj	393.5	608.5	376.9	542.5
junij	384.7	504.7	356.3	508.0
julij	388.1	577.4	351.3	513.9

Brezposelnost v naši državi. Belgrad, 28. avg. AA. Po podatkih delovnih borz je bilo stanje brezposelnosti v mesecu juliju tole: iz prejšnjega meseca ostalo 4585, v juliju na novo prijavljenih 1831, ponudbe iz prejšnjega meseca 272, ponudbe v juliju 1486, posredovanje v juliju 1825, ostalo v juliju 900, ostalo konec meseca julija 4431. Na 100 prijavljenih pride posredovanj 27,4, na 100 ponudb pride posredovanj 75,3, na 100 ponudb pride prijavljenih 356. Rednih podpor je dobilo 279 oseb v iznosu 78.735 Din, izrednih pa 231 oseb v iznosu 18.010 Din. Podpora za potovanja je bilo izdanih za 819 oseb 3893 Din, v naravi je 13 oseb dobilo Din 908,50, znano vožnjo pa je imelo 25 oseb v iznosu 1553 Din.

Tovarna žarnic v Pančevu je pred davnim začela s delom.

Povečanje kapitala. Bračko-amerikanska banka je sklenila zvišati svojo glavnico od 2 na 2 in pol milijona dinarjev.

Nova koruza na trgu. Zaradi velike suše je koruza prišla zgodaj na trg. Te dni so prodajali novo koružo v storžih v Vukovaru po 30–35 Din za sto. Kmetje zahtevajo 5–6 Din pri stotu več tona. Vendar se ta cena da doseči le za šromsko koružo, dočim se za slabše kakovosti plačuje manj.

Nova pivovarna v Belgradu. Jagodinska pivovarna Mih. Kosovljanina, pri kateri je udeležen beškoslavski kapital, namerava zgraditi v Belgradu novo pivovarno. Sedaj že ima v Belgradu v zvezi s sarajevsko pivovarno veliko skladišče. Tako bo ta pivovarna tretja v Belgradu (dosedaj sta dve: Vajfert in Bašioni).

Prevoz sliv in grozdja. Belgrad, 28. avgusta. AA. Prevoz sliv in grozdja, tako za notranjo potrošnjo, kakor za izvoz v tuzemstvo, se je že pričel. S prevozom sliv so pričeli 8. julija, s prevozom grozdja pa 2. avgusta. Do danes je bilo natoženih 331 vagonov sliv in 80 vagonov grozdja. Železniška uprava prevaža to sadje s posebnimi vagoni. Vozovi imajo rešetke na vratih in posebne ventilatorje. S tem so ti vozovi popolnoma zračni in se blago ne more pokvariti.

Konferenca o voznem redu. Belgrad, 28. avgusta. AA. Dne 20. t. m. je bila konferenca direktorjev železniških direktij o ukrepih za izboljšanje in izpopolnitev blagovno-železniškega prometa leta 1932-33. Na konferenci so razpravljali tudi o predlogih o izboljšanju mednarodnega prometa, ki bo o njem sklepala mednarodna konferenca v Bernu. Ta konferenca bo od 8. do 20. oktobra t. l. in bo določila mednarodni red vožnje. Udeležili se je bodo tudi zastopniki naše železniške uprave, ministrstva za trgovino in industrijo, Putnika in spalnih voz.

Madjarsko-avstrijska trgovina. Dunaj, 28. avg. AA. Pogajanja zadnjega časa o trgovinskih vprašanjih »Madjarsko so dovedla do tega, da bo madjarska Narodna banka izvršila izplačila v smislu trgovinske pogodbe z Avstrijo, čeprav obstoji prepoved denarnih pošiljav v inozemstvo. V prihodnjih 2 tednih bo banka avstrijskih upnikov dala za razpolago polovico saldo-zneska madjarskega voza iz Avstrije v zadnjih 6 tednih. To bo znašalo približno 7 in pol milijonov šilingov. Znesek bo zaščitoval, za praktične terjatve avstrijskih državljanov. Nadalje bo banka za izredne potrebe in terjatve stavila na razpolago 2 in pol milijona šilingov.

Stanovanjski odsek ljubljanskega velesejma bo tudi ob jesenskem velesejmu od 29. avgusta do 8. septembra permanentno posloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Vsi posetniki velesejma, kateri žele prenočiti, naj se obrnejo pri prihodu v Ljubljano na ta odsek.

Paviljon J. Tu je nameščena tujsko-prometna razstava, katero je priredil Tujsko-prometni svet dravske banovine. V tem paviljonu je tudi razstava slovenskih mest.

Paviljon K. Razstava »Novodobno gospodinjstvo« in del tujsko-prometne razstave.

Paviljon M. je zasedlo gostilničarstvo in hotelstvo, kjer so razstavljeni zanimivi modeli objektov, ki prihajajo v poštev za moderne obrate.

Paviljon N. Tu je razstava Ljubljane, ki je najboljše med vsemi slovenskimi mesti.

Paviljon L. V tem paviljonu imamo drugi del lanske letne higienske razstave.

Paviljon Zbornica za TOI. Tu nameščena razstava Maribora je le manjša, kakor razstava največje slovenske mesta Ljubljane.

Avstrijsko pomorska pogodba. Bukarešta, 28. avgusta. Z. Nedavno sklenjena romunska avstrijska trgovinska pogodba stopi v veljavo 1. septembra. Pogodba stopi v veljavo brez odobritve parlamenta le z dekretom ministrskega sveta. S to pogodbo je zagotovljen izvoz romunske živine v Avstrijo.

Konec poravnalnega postopanja. Gajšek Ludovih, trgovec v Sp. Hudičji pri Celju; Pollak Josip, trgovec v Dolnji Lendavi; Zerah Franc, trgovec na Vranskem.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ameršek Josipa, trgovca, Loke št. 109, p. Trbovlje 1. roka: 17. sept. in 23. sept., ponuja 40% v enem letu.

Občni zbor d. d. Commerce v Ljubljani se vrši 22. sept. ob 10 v poslovnih prostorih (bilanca 1930 in volitve tako uprave kakor nadzorstva, znanje delniške glavnice). Glavnica znaša sedaj en milijon Din (bivša »Volica«, ust. 1923).

Tudi švedska je maksimi ala cene žitu. Švedska vlada je določila za nakup po švedski uradni družbi te-le cene žitu: pšenica 18,50 kron, rž 16,50. S tem je švedska vlada pomagala kmetu, ki ima sedaj zasigurano ceno za pšenico v našem denarju 280 Din in za rž 250 Din.

Borza

Dne 28. avgusta 1931.

Denar

Ljubljana. Amsterdam 2285,38—2292,22, Bruselj 790,48—792,84, Curih 1103,25—1106,55, Dunaj 796,53—798,93, London 275,45—276,27, New York 5656,92—5673,92, Pariz 222,22—222,88, Praga 167,80—168,30, Trst 296,43—297,33.

Zagreb. Amsterdam 2285,38—2292,22, Dunaj 796,53—798,93, Bruselj 790,48—792,84, London 275,45—276,27, Milan 296,43—297,33, New York kabel 5667,92—5684,92, ček 5656,92—5673,92, Pariz 222,22—222,88, Praga 167,80—168,30, Curih 1103,25—1106,55. — Skupni promet brez kompenzacij 4,7 milij. Din.

Belgrad. Danes borza radi praznika ni poslovala.

Curih. Belgrad 9,06, Pariz 20,145, London 24,965, New York 513,75, Bruselj 71,65, Milan 26,88, Madrid 46,50, Amsterdam 207,10, Berlin 121,80, Dunaj 72,20, Stockholm 137,525, Oslo 137,40, Kopenhaagen 137,40, Sofija 3,72, Praga 15,21, Varšava 57,55, Budimpešta 90,025, Atene 6,65, Carigrad 2,435, Bukarešta 3,0575, Helsingfors 12,95.

Vrednostni papirji

Tendence za vojno škodo je bila danes neizpremenjena. Agrarji so danes bili slabšeji. Dolarški papirji so bili neizpremenjeni. Promet je bil srednji. Bančni papirji beležijo običajen promet po neizpremenjenih tečajih v delnicah Union, Jugon in Zemaljske banke. Nadalje je bila zaključena Srbska po 180. Industrijski papirji so bili v glavnem neizpremenjeni, do zaključkov je prišlo v delnicah Drave in Vevče po neizpremenjenih tečajih.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 80 bl., 7% Bler. pos. 70 bl., Celjska 150 den., Lj. kred. 120 den., Prastidiona 950 den., Vevče 120 den., Slavonska 45 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 72—75, agrarji 40—43,50, vojna škoda ar. 389—340, kasa 339—340 (389,340), 12. 845—348, 8% Bler. pos. 78—80, 7% Bler. pos. 69—70 (70), 7% pos. Drž. hip. banke 70,50—71, 6% begl. obv. 55,50—56,50 (56). Bančne delnice: Hrvatska 50 den., Poljo 58,50—55, Kredita 121—126, Union 150—155 (150), Jugos 67—68 (67), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 68 d., Narodna 5450 den., Obrtna 36 den., Prastidiona 957,50—965, Srbska 189,50—190,50 (189), Zemaljska 115—116 (115). Industrijske delnice: Nar. Sum. 25 den., Gutmman 110 den., Slavets 25—30, Našice 800 bl., Danica 65—70, Pivara Sar. 205 den., Drava 212,50—216 (212,50), Šeherana Osjek 210—216, Osj. ljev. 729 bl., Brod. val. 20—30, Union 40—60, Vevče 120—122 (120), Isis 41 bl., Ragusea 300—320, Jad. plov. 480 bl., Trboveljska 220—226.

Belgrad. Danes borza radi praznika ni poslovala.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 66—67, New York: 8% Bler. pos. 72—73,50, 7% Bler. pos. 65,75—66, 7% pos. Drž. hip. banke 68—65,50.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 89,05, Wiener Bankverein 14, Escomptes 149, Zivno 76,30, Union 17, Mundus 70, Alpine 12,07, Trboveljska 26,55, Kranj. ind. 41.

Žitni trg

Dori Sad. Danes borza radi praznika ni poslovala.

Sombor. Danes borza radi praznika ni poslovala.

Budimpešta. Tendence: za koružo slabša, za ostalo ustaljena. Promet tih. Pšenica dec. 10,54—10,61, zaklj. 10,53—10,54, marec 11,75—11,96, zaklj. 11,83—11,84, rž dec. 10,77—10,82, zaklj. 10,75—10,77, marec 11,73—11,92, zaklj. 11,85—11,87, koruza maj 12,63—12,68, zaklj. 12,55—12,60.

Hmelj

Savinjska dolina. Obiranje hmelja je v glavnem končano in se obiravci že vračajo domov. Letošnji pridelek je v splošnem dobre kakovosti, gladko-zelene barve, izredno bogat na lupulinu in prav prijetnega in blagega aroma. Obiralo se je le brezhibno blago in je ostalo skoraj v vsemem nasadu nekaj hmelja neobranega, semtertje pa tudi celi nasad. — Kupčija se le polagoma razvija. Predvsem se prevzema točno do zadnjega kilograma vse predprodano blago, pa tudi nakupovanje se polagoma pričenja in plača po 8 do 10 Din za kg. Povpraševanje in zanimanje za naš letošnji pridelek, ki je bilo v začetku sezone precej slabo, zadnji čas vidno narašča. (Slov. hmeljar.)

Nürnberg. 28. avg. tg. Danes je bilo pripeljanih 50 bal hmelja, prodanih pa je bilo 70 bal, ter se je dosegla za hallertauski hmelj cena 55—58 mark, za tetnanski hmelj pa 62—63 mark. Za tuji in stari hmelj ni bilo kupčije. Razpoloženje je še vedno mirno.

Kranj

Dražba poštne vojnje. Ponovna dražba poštne vojnje na progi Kranj—Senur pri Kranju—Cerk. lje pri Kranju in obratno se bo vršila v pisarni mestnega županstva v Kranju dne 3. sept. ob 11 dopoldne. Izklicna cena 13.160 Din, kaveja 650 Din.

Ogled elektrifikacijskih naprav. Elektrarna Mayer in drug je zaprosila: 1. za kolavdacijo prostovodov nizke napetosti na raznih progah, predvsem k novim hišam iz zadnjih let. 2. a za odobritev instalacije kabla, ki bo Mayr-jevo elektrarno vezal z Majdičevim centralo, b) za postavitev dveh transformatorskih postaj pri Fidru na par. št. 886 in na državnem svetu okrajnega načelstva in 3. za odobritev vodov nizke napetosti na raznih progah. Bolj natančen opis vseh del je na vpogled pri občini. V to svrhu se bo vršil komisijski ogled in obravnava v soboto dne 29. avgusta t. l. s sestankom komisije ob 8,45 zjutraj pred Narodnim domom v Kranju. Interesenti, ki bi bili s projektom elektrarne tangirani, naj naerit prouče in vložijo pritožbe najkasneje pri komisiji. — Kot kronisti sklepamo, da projektirana, deloma pa že izvršena dela Mayr-jeve elektrarne merijo na razširjenje omrežja in modernizacijo elektrifikacijskih naprav, kar je treba predvsem pozdraviti.

Stara loka

Po dveh mesecih smo dobili novega kaplana v osebi g. Veidra Ivana. Upamo, da bo g. kaplan v naši fari zadovoljen in želimo, da bi imelo njegovo delo med nami obilo božjega blagoslova.

Farno cerkev že zopet popravlja. Letos so popravili orglje, pretekli teden veliki zvon, sedaj je pa prišel na vrsto še slikar, ki je nekoliko preslikal stene.

Fantje, ki vas zanima sport, pridite kaj pogledat na sportno igrišče, ki ga je odprlo katoliško prosvetno društvo iz Skofje Loke za »Krevsotim jezom«. Lahko boste vadili nogomet, rokomet in volebal.

Oplopnica

V nedeljo 30. avgusta priredi Prosvetno društvo svojo prvo predstavo v novi sezoni: igra pevskega zbora. Hkrati se bo izvršil blagoslov nove zgradbe posojilnice, za katero si je pridobil g. župnik Hohnjec velike zasluge.

Dne 22. avgusta je zacetila strela požar pri poselniku Cencu v Cadramu. Leseno poslopje je kljub naporu gasilcev pogorelo do tal. Uničeno je žito, orodje in vsi letošnji pridelki.

Dne 23. avgusta se je vršila v Oplopnici slovesna blagoslovitev nove motorne brizgalne. Blagoslovitev je izvršil domači g. župnik Hohnjec, kumovala pa je gospa dr. Lautnerjeva, soproga člana gasilnega društva g. dr. Lautnerja.

Rečica ob Savinji

Umrl je Franc Tesovnik, pd. Slatinšek v starosti 76 let. Bil je vzoren gospodar. Naj počiva v miru! Preostali nam žalostje!

Dež, dež! Tako je šlo od ust do ust zadnje dni, ko je začelo deževati. Vsi veselji so se pripravljali splavarji na odhod, veselje se zasluzka, ki ga je danes tako težko dobiti. Veseli pa so bili tudi les. trgovci, da so lahko svoje blago odpeljali v južne kraje naše države. Ponedeljek, torek in sredo je šlo po Savinji najmanj 400 ilosov.

Rudarski otroci iz Trbovelj, ki so bili na počitnicah pri dobrih režijskih tržanih, so s težkim srcem zopet odšli domov. Omenimo naj še, da je bilo vedenje teh otrok vzorno. Zato se tem bolj čudimo, da elikajo gotovi krogi te ljudi tako črno. — Nam pa se zdi tole: Dobri otroci, dobri starši! Kaj pravite?

Murska Sobota

Himen. V soboto zvečer sta se poročila g. Ferjan Milan, učitelj, in gđ. Barbari Mancica, uslužbenka v Prekmurski knjigarni. Poroča se je izvršila jako slovesno ob igranju orkestra. Pri ljubljenskem mlademu paru izrekamo iskrene čestitke!

Novi župnik. Za župnika v Bogojini je imenovan g. Hanka Jožef, kaplan v D. Lendavi. Novi g. župnik bo 30. t. m. slovesno inštaliran.

Poroča. Poročila sta se znani javni delavec g. učitelj Ferjan Milan in gđ. Barbari Mancica, uslužbenka v Prekmurski knjigarni. Pri ljubljenskem mlademu paru iskreno čestitamo!

Požar. V noči od ponedeljka na torek je gasilska trobenta vzbudila ljudi iz spanja. Proti »Hidvegu« je bilo nebo ožarjeno. Vse je hitelo na oni kraj. V plamenih je bil kozelec slame.

Naliv — teča. Zadnje dni smo dobili toliko dežja, da ga je kar preveč. V sredo popoldne je bil silen naliv. Padala je tudi toča.

Iz raznih krajev

Polzela. Romarski shod na Gori Oljki se bo obhaljal v osmini Povišanja sv. križa, 17. pobnikošno nedeljo 20. septembra.

Iz društvenega življenja

»Fantovski odsek« kat. izobr. društva v Dolu pri Ljubljani, naznanja vsem interesentom, da priredi v nedeljo, 30. avgusta ob 4. popoldne štafetni tek na 3 km dolgi progi: izpred društvenega doma skozi vas Kleče na Podgoro in nazaj do cilja. Za prve tri so pripravljena darila. Pridite pogledat naše mlado stremiljenca. Bog živi!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 29. avgusta: 11.00 Prenos otvoritve razstave »Ljubljana v jeseni« — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Plošče — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poročja jugoslovanski prvak in velemejster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku — 20.30 Operni večer. Gđ. Zupanova in g. Burger pojeta s spremljevanjem salonskega kvinteta — 21.00 Slovenska glasba, izvaja salonski kvintet — 22.00 Cas, dnevne vesti. — 22.15 Salonski kvintet.

Nedelja, 30. avgusta: 9.00 Jože Okorn: O čebelarstvu — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Plošče — 10.30 Versko predavanje, p. dr. Angelik Tominec — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Dnevne vesti in plošče — 15.30 Tekma harmonikarjev in ansamblov (prenos z velesejma) — 16.15 Veseloliga »Te modre oči« (št. Jakobski gled. oder) — 16.45 Tekma harmonikarjev in ansamblov (prenos z velesejma) — 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poročja jugoslov. prvak in velemejster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku — 20.30 Revija ljubljanskih baritonov. (Sodelujejo baritonisti gđ. Zagar, Deržaj, Premelj, Petrovič Tone in Roman, Rus, Jug.) — 21.30 Salonski kvintet. Vmes časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Nedelja, 30. avgusta.

Belgrad: 11.00 Ciganska glasba. 12.30 Radio orkester. 18.00 Narodne pesmi. 20.00 Vokalni koncert. 21.00 Operetne arije. — **Zagreb:** 11.00 Plošče. 20.30 Radio orkester. — **Budapest:** 16.15 Radio orkester. 17.45 Poljudni koncert. 20.15 »Peer Gynt«, drama, nato koncert. — **Dunaj:** 11.05 Koncert simfon. orkestra. 13.05 Ljudski kvartet. 19.50 Pesmi iz Orienta. 20.45 »Magdalena«, 23.00 Plošče. — **Milan:** 10.50 Religiozna glasba. 12.14 Plošče. 19.05 Pestra glasba. 19.45 Plošče. 20.45 »Vstajenje«, opera. — **Oslo:** 20.00 Radio orkester. 22.05 Petje. — **Praga:** 19.55 Poljudna glasba. 21.00 Večerni koncert. — **Langenberg:** 20.00 Zdraviliški koncert iz Haaga. 22.10 Plesna glasba. — **Rim:** 10.15 Religiozna glasba. 13.00 Lahka glasba. 21.00 Pester koncert. 22.30 Plesna glasba. — **Berlin:** 20.00 Operetni program. 22.05 Plesna glasba. — **Katovice:** 10.15 Religiozna glasba. 12.10 Poljudni koncert. 13.20 Poljudni koncert. 20.15 Lahka glasba. 22.30 Koncert. — **Toulouse:** 12.30 Religiozna glasba. 13.00 Plesna glasba. 20.00 »Mannon«, komična opera. 21.00 Večerni koncert. 23.30 Koncert simfoničnega orkestra. — **Stuttgart:** 12.00 Klavirski koncert. 12.30 Plošče. 19.45 Pester program. 22.35 Zabavni koncert.

Moka

priznana dobre kakovosti iz DEZIDER FORGACS-vega mlina. Bačka Topola, zopet stalno na zalogi pri

Gospodarski zvezi v Ljubljani

Pohištvo

prilpusto in najmodernejšo. Vam nudi trdka po izredno nizki ceni

KREGAR IN SINOVA

št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvoru

OTVORITEV GOSTILNE

Vljudno naznanjam, da sem otvoril v lastni hiši Vidovdanska cesta št. 16

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devot vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Pekovski pomočnik
samski, več vsakega dela, išče službo. Leopold Cesnik, Maribor-Pobrežje, Nasipna 35.

Strojniki
zmožen tudi električnih popravil, odslužil vojašino, prosi službo. Dopisi pod »Strojniki« št. 9866 na upravo »Slovenca«.

Šofer-mehanik
išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Absolventi« št. 9899.

Kuharica
Katera gospa namerava opustiti kuhinjo ali odpotovati in bi iz prijaznosti nasvetovala pridno, pošteno kuharico. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »500 Din nagrade«.

Dekle z dežele
srednjih let, dobra kuharica, vajena gospodinjstva, bila je že dalj časa kuharica v župnišču in zdravilišču, išče mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj ali pozneje« št. 9914.

Službodobe

Tapetnika
pomočnika in vajenca — sprejme I. Černe, Dunajska cesta.

Učenko
sprejme fototele Josip Pogacnik, Mestni trg 17, Ljubljana.

Služkinjo
pridno in pošteno, od 16 do 18 let, kot pomoč gospodinjstva sprejme Polonica Goljar, Bled — Mlino 51.

Ključavničar, vajenca
sprejme Anton Kremžar, Št. Vid nad Ljubljano.

Prodajalko
pridno in pošteno, mlajšo moč, sprejme v trgovino z mešanim blagom, z vso oskrbo v hiši, takoj večja trgovina na Gorenjskem. Ponudbe pod »Agilna« št. 9908 na upravo »Slovenca«.

Pletilke
sprejme takoj tovarna pletenin Joško Vidic — Radovljica.

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v specializirano trgovino T. Terdina, Ljubljana.

Dekle
pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del ter kuhanja, sprejme takoj v službo Ciril Gašperin, trgovec, Begunje — Lesce.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme na triletno učno dobo. Hrana v hiši. Naslov v upravi pod št. 9892.

Dobro kuharico
katera bi hodila kuhat samo kosilo in večerjo, iščem za 3 mesece k boljši rodbini v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro plačilo« št. 9917.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesionirana Prospe, št. 16 zastoni. Pišite ponil!

Gojko Pipenbacher
koncesijon. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. — Zahtevajte informacije.

Dijakinjo

z vso oskrbo sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9821.

Dijake

dva ali tri sprejem na stanovanje. Cerkvena ulica št. 19, II. nadstropje.

Dva dijaka

iz boljše družine se sprejmeta na stanovanje in popolno oskrbo. Klavir in kopalnica v hiši. Vprašati je pri podružnici »Slovenca«, Celje.

Stanovanja

Sobi
v vili »Kras«, Pleteršnikova 24, odda dr. P.

Iščem stanovanje
tri- do štirisočno, z večjim prostorom za garažo, najraje v šentpeterskem okraju, Vodmat, Kodeljevo, Moste. Naslov v upravi »Slovenca« pod 9909.

Vnajem

Poslovni lokali
na Dunajski cesti št. 29, I. nadst., so se 1. sept. na razpolago. Poizve se istotam.

Lokal
manjši oziroma srednji, po možnosti v centru Ljubljane, se išče. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Lokal za knjigarno« št. 9905.

Oddam lokal
obrtniku tudi za stanovanje. Valentin Vodnikova št. 15, Moste.

Valjčni ali kmečki mlin
na stalni vodi vzajem v najem. Naslove pošiljati na podružnico »Slovenca« v Novem mestu.

Vsled družinskih
razmer se odda v Ljubljani trgovina z mešanim blagom in vso založo. Po dogovoru se odda istotam di čela enonadstropna hiša. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovina se odda« št. 9918.

Čitate in širite »Slovenca«!

Parcelo za vilo

za Gradom prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 9922.

Kupimo

v Ljubljani ali na periferiji hišo do 250.000 Din. Ponudbe na oglašni oddelku »Slovenca« pod »Gotovina takoj« št. 9921.

Prodajam hišo

novi zidani, enonadstropni, 7 sob, 3 kuhinje, velik vrt, 20 minut od centra Ljubljane — za 275.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9848.

Kupim hišo

v Ljubljani ali okolici v bližini cerkve. Plačam ob prepisu. Lastnik in drugi najemniki lahko obdržijo stanovanje v sedanjem obsegu. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana in okolica« št. 9851.

Naprodaj je hiša

v mestu. Prikladna za stanovanje in eventualno obrt. (Dosedaj strojno mizarstvo.) Stanovanjski del stavbe je enonadstropen, delavnica pritlična. Odda se tudi samo stanovanjski del stavbe. Stavba blizu železniške postaje. Interesenti naj se javijo na naslov: Josip Lampret, mizarstvo, Šoštanj.

Glasba

KLAVIRJI I P ANINI I

Svetovnih znamk kupite po globoko znižanih cenah pri

MUSICA

Sv. Petra cesta št. 40 — Najceneje izposojuje, popravila in uglašuje!

Prodamo

Pohištvo

spalnice vseh vrst ter hrastove pisalne mize nudi po izredno nizkih cenah Ivan Kuhar, mizarstvo, Vižmarje 69, Št. Vid nad Ljubljano.

Voz brek

na vzmeh, na olinat, osi, v najboljšem stanju, po ugodni ceni naprodaj. Petkovšek Franc, Drenov grič 28, Vrhnika.

Auto Chrysler

zadnji 66 model, karoserija Fisher Sedan, pet-sedežni, skoraj nov, 6000 kilometrov, naprodaj. Velika prilika. Pojasnila pri Auto-klub, Ljubljana.

Sveže sljive

debele, namizna jabolka in bruske, kg po 375 Din, razpošilja v kosarrah po 30 kg franko vsaka železniška postaja G. DRECHSLER, TUZLA

»BOSCH-SERVICE«

Specialna delavnica za instalacijo in popravila, ter zaloga magnetov, dinamo, električnih svetilk za bicikle in avtomobile, maznike, smernike, brisate za steklo, trobil, vseh vrst sveče ter akumulatorjev. Delavnica je opremljena z najmodernejšimi Bosch-stroji in aparati, ter je pod vodstvom v tvornici izvežbanih strokovnjakov. Največja solidnost dela in zmerne cene.

»BOSCH-SERVICE« ELEKTROINDUSTRIJA, D.D.
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13

Vrtne zaklopne stole

prodaja pisarna Tribuč na Glincah. Telefon 2605.

Kopalne obleke

od 45 Din naprej Vam nudi »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Ivrčka A. VOLK

Ljubljana, Restleova cesta 24. Nudi največje vrste plenice moko in druge mleške izdelke.

Zahtevajte cenik!

OPEKA

se zopet dobi: zidna, mala strešna in tlakovci v poljubnih množinah po najnižji ceni. Se priporoča F. JERKO, opekarna CRNUCE.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Obrt

Morske ribe!

Danes in jutri sveže pošiljke! Vina prvovrstna dalmatinska samo iz lastnih vinogradov! Čez ulico znižano. Črno, belo in rdeče po 10 Din. V gostilni na dvorišču hotela Tratnik. Sunara.

Kurta očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
ekornar — SISAK
Varujte se potvorb

Širite »Slovenca«!

NAJBOLEŠI
ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
»ADLER« - »Grifzner«
PLETILNI STROJI »DUBIED« LE PRI
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
ZA VODO

Telefon št. 2913.
Ček. račun 12.005.

Za časa
veleselja
paviljon »II«.

»Privatna nastava«

(prej šola »Wajdukovič«) sprejema za vse razrede gimnazije. Pisati na: Njegoševa ulica 29, Beograd.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana, I. Gaberšček, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31. Prihodnji redni tečaj 1. septembra.

Dijaki

Dva manjša dijaka
sprejem na stanovanje in hrano. Vestno nadzorstvo. Zmerna cena. Gosposka ulica 10. Naslov v pritličju.

Sobo

takoj odam solidnemu gospodu. Jegličeva cesta 9.

Stanovanje

dvosobno, za oktober ali november — išče mirna stranka. — Ponudbe pod »Točno plačilo« št. 9904 na oglašni oddelku »Slovenca«.

Dvosobno stanovanje
prazno, iščem v Mariboru v sredini mesta (približno med glavnim trgovim in glavnim kolodvorom), s popolnoma ločenim vhodom. Naslov pove uprava »Slovenca« v Mariboru.

Čitate in širite »Slovenca«!

Posrestva

Vila

blizu centra naprodaj. Ponudbe pod »Sv. Kristof 1931« št. 9082 na upravo »Slovenca«.

Hišo z gostilno

in trgovino kupim na prometnem mestu v bližini cerkve in želez. postaje. Ponudbe z natančnim opisom prosim na: Cecilija Fuis, Aleksandrova 18, Murska Sobota.

Kupim žago

v Ljubljani ali ljubljanski okolici. Natančne ponudbe s popisom, ceno in kje se nahaja, na upravo Slovenca pod »Plačilo v gotovini« št. 9916.

Josip Lavtižar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Ta vitka rdečelična deklica je pa tudi tako prijazno gledala v svet, da se je morala vsakemu prvi hip prikupiti. Bila je preprosta Gorenjka, modrega vedenja in brez priučenih manir, edino taka, kakršna je vzrasla ob dobri vzgoji staršev na divnih jezerskih bregovih. Imela je bogastvo brez denarja: lepoto in nedolžnost. Ni se je še dotaknila slana, ki zamori mlado cvetje. Razvijala se je kakor vijolica, skrita v grmičju. Ni pa se zavedala svoje lepote, saj je deklica le tako dolgo lepa, dokler sama tega ne vé. Najlepša je roža, ki nič se ne boža. In kako krasen dan meseca maja! Pesnik bi bil zaklical:

Cez zlato pogorje, čez rosnó ravan
privrskal, prismojal se mladi je dan,
in rožice vže so iz sanj zadehtele,
in ptičice vse na čast maju zapele.

Drugi dan je bila nedelja. Miklavž je prišel po jutranji božji službi domov in vzel s police knjige, da je prečital še enkrat, kar je razlagal župnik Orehar v cerkvi na podlagi evangelija tretje nedelje po veliki noči. Takrat je znal malokdo čitati. Naučili so se le tisti, ki so hodili prostovoljno v župnišče, kjer sta jim župnik ali njegov duhovni pomočnik kazala črke in jih navajala k zvezi črk v besede. Ribič je imel že od mladosti veliko veselje do izobrazbe. Prisvojil si je gladko tekočo sestavo besedi v stavke. Knjiga, njegova last, je imela naslov »Evangelia inu Listuvie«. Spisal jo je leta 1613. jezuitski pater Janez Čandik,

rojen v Višnji gori. Škof Tomaž Hren je knjigo pregledal, tu ali tam kaj popravil in jo izročil v tisk ljubljanskim jezuitom. Po vseh cerkvah ljubljanske škofije so duhovniki veliko let iz nje čitali vernikom liste in evangelije ob nedeljah in praznikih. V ti knjigi nahajamo precej čist slovenski jezik — da — najlepši, kar so ga pisali v prvih dveh stoletjih slovenskega slovstva. Jezuit pater Janez Čandik, pisatelj te knjige, je poučeval pri sv. Jakobu v Ljubljani mladino v verskih resnicah. Spoznal je, da ne zadostuje samo poučevanje brez knjige, temveč da morajo imeti duhovniki tudi knjigo, po kateri naj bi ljudstvu razlagali evangelij. Prva izdaja je izšla v 3000 izvodih in bila pozneje večkrat ponatisnjena. Tako je prišla v roke tudi Miklavžu Cvetku, ki jo je z veseljem pregledoval in večkrat na glas čital iz nje. Njegova sestra Mina je bila že nekoliko prestara za tako učenje; z velikim veseljem pa se je poprijela abecede mlada Rezika. Nenavadno hitro jo je naučil oče Miklavž, tako da ga je hčerka kmalu prekosila v ti znanosti.

Tisto nedeljo se je prav pogosto oglašal iz stolpiča jezerske cerkve »zvon želja«. Ta naslov so mu dali zato, ker je imel vsak romar, ki je zvonil z njim, neko določeno željo z upanjem, da se mu bo spolnila. Miklavž je imel to nedeljo prav malo časa za čitanje. Že štirikrat sta peljala z Reziko božjepotnike na otok in se vračala zopet s polnim čolnom nazaj. Šele popoldne so odšli po blagoslovu zadnji obiskovalci domov.

Med temi se je pripeljal k Ribičevim tudi Škanlarjev Jaka z Rečice. Bil je nekoliko slaboumen, pa se ni zavedal svoje duševne omejenosti, ki mu je bila prav zato vir dobrih dohodkov.

»No, Jaka, kako se je obnesla danes tvoja cerkva?« so ga izpraševali pri Ribičevih.

»Ni bilo slabo.« je odgovoril in postavil štirioglati zabojček na klop pred hišo.

Jaka je namreč nosil na hrbtu cerkvico, sestavljeno iz štirih deščic ter poslikano zunaj, še živahnejše pa znotraj z raznimi podobami. Lična so bila tudi vrata, ki so imela ključavnico kot varstvo Jakove zakladnice. Na notranjih stenah so bili naslikani zavetniki blejske župnije. Najlepši prostor je zavzemala jezerska Mati božja z Jezusom v naročju. Poleg nje je bil župniški patron sv. Martin na belem konju. Sv. Martinu so sledili: sv. Štefan na Kupljenku in na Blejski Dobravi s kamenjem v roki, sv. Jakob v Ribnem kot romar, sv. Lenart v Bodešicah z verigami in sv. Andrej na Rečici razpet na križu. Slike niso bile umetniške, vendar pa dostojne. Nad cerkvijo je stal stolpiček, v katerem sta visela dva zvončka. Jaka je zvonil z njima, da je bila stvar bolj slovesna. Prazni prostor na stenah je bil ozaljšan s suhim venčji v najbolj živahnih barvah. Kadar se je zbralo več gledalcev okrog cerkvice, je prižgal Jaka v njej tudi drobno svetilko. Vse skupaj je bila to ljubka stvar, ki jo je vsak rad pogledal, nekoliko težka sicer, toda Jaka jo je nosil tako potrpežljivo, kakor bi mu bila v največjo zabavo.

»Poglej, kako sta dva venčka že stara.« je rekla Rezika Jaku. »Saj se že nič več ne pozna, kakšne barve sta bila.«

»Rezika,« je odvrnil Jaka, »ti si me vedno rada imela. Zato vem, da mi boš dala dva druga, čisto nova. Ti jih imaš dovolj v skrinji.«

»Kar malo počakaj, brž ti prinesem dva prav lepa.«